

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 175. sz. 1943. augusztus 5 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Az olasz közvélemény és a sajtó elutasítja Roosevelt fegyverszüneti feltételeit

A török kormány nem tesz eleget a szövetségesek követelésének a menedékjog ügyében — A török lapok a 48-as magyar szabadsághősök esetére utalnak

Nagyarányú katonai előkészületek Angliában — Sziciliában állandósul a hadihelyzet, német erősítések érkeztek — Kubánál vereséget szenvedett a szovjet haderő, a németek 18.000 foglyot, nagy hadizsákmányt ejtettek — Súlyos harcok Orelnél

Szalonikit és környékét bolgár csapatok szállták meg

Római biborosok nagyjelentőségű tanácskozása a Vatikánban

Bár Roosevelt fegyverszüneti feltételeit általában nem tekintik autentikusnak, mégis valóságnak tartják, hogy az angolszász terveknek megfelelnek az azokról szóló lapközlemények. Amerikai jelentések szerint Roosevelt a hét fő sajtóértekezleten szólott ezekről a fegyverszüneti feltételekről. Hivatalos jellegük nincsen, de általában mégis valamelyes hitelességet tulajdonítanak a lapokban közölt pontoknak.

Olasz kormánytényezők természetesen nem foglalkoztak a még csak újsághír formájában megjelent feltételekkel, de az olasz közvélemény már erősen reagált.

„Olaszország és Németország szövetségben áll egymással — hangsúlyozták — a német csapatok az olaszokkal együtt például bőséggel védik Szicília földjét. Ami magukat a közölt feltételeket illeti, azok semmiben sem különböznek egy feltétel nélküli fegyverszünettel. Ezeknél a feltételeknél súlyosabbakat nehezen lehetne megszövegezni.“

Az olasz lapok a katonai természetű pontok elutasítása mellett különösen sérelmesnek ítélik meg az ötödik pontot, amely szerint „angol-amerikai-szovjet kormánybizottság működne Olaszországban egészen a hadműveletek befejezéséig“. Hangoztatják, hogy e követelés teljesítése az olasz nép politikai szabadságának és önkormányzati jogának teljes megsemmisítése volna.

A „Tribuna“ vezércikkében hangsúlyozza, hogy az ellenségnek Olaszországgal szemben elfogadott magatartása több képtelen feltételezésen alapul. Teljesen képtelen dolog, ha az ellenfél úgy tesz, mintha Olaszország az európai szárazföldről és nagy szövetségétől, Németországtól elválasztva, egyedül állna. A rendszerváltozás a háború tényén a legkisebb mértékben sem változtatott. A lap kiemeli, ha az ellenség Olaszországot új és mind hevesebb légi támadásokkal fenyegeti, Olaszország elviseli majd ezeket is, amelyekkel az ellenség az olasz népet a legnagyobb félelemben akarja dönteni.

Az „Italia“ című lap „Mégvédelmezendő örökség“ című vesérlétekében azt írja, hogy minden

olasznak meggyőződéssel kell valania a legnagyobb örökséget: a becsületet, amelyet meg kell védelmeznie különösen azokban a súlyos órákban, amelyeket Olaszország ma él. Semmi sem sérthet meg bennünket mélyebben — írja — mint az, hogy népek, amelyek ma ellenségeink, éppen abban az érzésben akarnak bennünket megtámadni, amelynek minden olasz büszke őre. Az ellenséges feltételeket közelebbről vizsgálva, ezek olyan megvetést tartalmaznak irányunkban, amelyet alig lepleznek azok a pontok, amelyek a megadást követelő elött természetesen látszanak. Benne rejlik ezekben az a szándék, hogy Olaszországot azokhoz a népekhez tenné hasonlóvá, amelyeket Versaillesben más nemzet gyámságára bízottak. Felemeljük gyavunkat a méltóságunk ellen irányuló merénylet ellen — írja a lap — és megvédelmezzük, megőrizzük magunkat. Az ellenségnek nincs min csodálkoznia, éppen ellenkezőleg, mi vagyunk azok, akik méltán csodálkozhatunk az ő szerénytelenségén. Válaszunk: Olaszország soha nem feledheti el katonái áldozatait, akik sokszor számbeli kisebbségben az utolsó csepp vérükig kitartottak kétségbeesett helyzetekben, fennlen lobogtatván a becsület zászlaját, amelyen hitük hármasszínű ragyog.

A római „Piccolo“ című lap „Válasz Edennek“ című cikkében többek között ezeket írja: Tegnap az alsóházi vita folyamán Eden miniszter Beval munkaspárti képviselő interpellációjára válaszolva azt a kijelentést tette: „A hadi kabinet tagjai feszülten várják, hogy Olaszország elfogadja a feltétlen káptulációt, amelyet ajánlottak neki és megad nekünk olyan könnyítéseket, amelyek lehetővé teszik számunkra, hogy erőteljesebben folytassuk a háborút Németország ellen“. Eden nem is fejezhette volna ki jobban magát világosabban — írja a „Piccolo“ — és kell, hogy kérés nélkül válasszunk neki. Ezt a hangot az olasz nép sohasem fogja megérteni, különösen ma nem, amikor megvan a szabadsága arra, hogy védekezze. A szabadságot: a becsület, mert egy nép nem lehetne szabad becsület nélkül. A békét úgy lehet

elérni, tudja meg ezt az ellenség is, hogyha bizonyosságát adjuk lelkiességünknek és magas emberi méltóságunknak“ — írja az olasz lap.

Berlini diplomáciai körökben úgy vélik, hogy különböző jelek az olaszországi helyzet megszárdulását bizonyítják. Ezek a jelek a Wilhelmstrasse véleménye szerint egyelőre inkább lélektanai természetűek és elsősorban az olasz sajtó megváltozott arculatán észlelhetők. A lapok ugyanis oly módon írnak, hogy nem hagynak semmiféle kétséget a széles népréteg és vezető olasz személyiségek álláspontjáról Anglia és Amerikai szándékaival kapcsolatban. Minderre vezetik vissza Berlinben azt a tényt is, hogy az olasz hadsereg ellenállóereje napról napra növekszik.

„OLASZORSZÁG ÜGYE“ AZ ANGOL PARLAMENT ELŐTT

Az angol alsóház keddi ülésén Bewin munkaspárti képviselő élesen bírálta a szövetségesek észak-afrikai és olaszországi politikáját s követelte, hogy az alsóház még a nyári szünet előtt indítson vitát erről a kérdéssel, mivel Olaszország ügye nem bízható a kormányra.

Eden erre válaszolva kijelentette, hogy a kormány azon az állásponton van, hogy az alsóháznak nem kell élni a szabályszerű parlamenti lehetőségekkel. A kormány úgy véli, hogy ennek a vitának nem lenne értelme. Majd végül kijelentette, hogy a feltétel nélküli megadása elfogadása nem jelenti, hogy a szövetségesek elismerik a kormányt, amely a megadást elfogadja.

A brit külügyminiszternek ez a nyilatkozata mutatja azt az éles álláspontot, melyet az angol kormány elfoglal Olaszországgal, illetve a jelenlegi olasz kormányval szemben is.

MIT IR A „TIMES“

A teljes kapitulációhoz ragaszkodnak az angolszások. Erre vall az angol „Times“ legújabb cikke, mely fejtegeti azokat az okokat, amelyek miatt a szövetségesek ragaszkodnak a feltétel nélküli megadás követeléséhez. A szövetségesek az elmúlt háború tapasztalataiból azt a tanulságot vonták le, hogy teljes és tökéletes győzelmet kell aratni és kényszeríteni az ellenséget, hogy maguk is elismerjék vereségüket. A világ újja építése nem valószínű meg úgy, ha a legyőzöttek félrevezető magyarázatokkal enyhítik vereségüket — írja az angol lap —, mely közel áll a brit külügyminiszteriumhoz.

A BIBOROSOK TANÁCSKOZÁSA
A VATIKÁNBAN

Nagyjelentőségű érdekes hír érkezik a Vatikánvárosból. Eszerint a Rómában levő biborosok szerdán tanácskozásra ültek össze Maglione bíboros-államtitkárnál. A tanácskozáson, amely másfél óra hosszat tartott, 16 biboros vett részt. A biborosoknak ez a gyűlése egészen rendkívüli jelenség, ami nagyon ritkán történik meg. Így utóljára 1931-ben, amikor a Szent-Észék és Olaszország között nézeteltérés támadt az Actio Catholica miatt. A szerdai ülés fontosságban nem érte el az 1931. évi, mégis nagyon figyelemreméltó vatikáni események sorában. Ami magát a gyűlést illeti, azt teljesen megmagyarázzák az események, amelyeket bizonyára vizsgálat tárgyává tettek általában és részletekben is. Bár vatikáni körökben a legnagyobb tartózkodást tanúsítják a biborosok szerdai gyűlésével kapcsolatban s valószínű, hogy a tanácskozáson szóba kerül ama jegyzék is, amelyet az angol és amerikai kormány a semleges államokhoz, így a Vatikánhoz is intézett és amely szerint a semleges államok nem adhatnak menedéket az elmenekült fascista vezéreknek. Vatikáni körökben ezzel kapcsolatban az az álláspont, ami bizonyára Londonban is ismeretes, hogy a pápa, aki egy semleges szuverén állam független feje, nem tűrheti el államfői hatalmának korlátozását.

Stefani jelentés is érkezett, mely a következőket mondja: „A rendkívüli egyházi ügyek kongregációja, amelynek az a megbízatása, hogy a Szent-Észék és a külföldi kormányok között felmerülő ügyekkel foglalkozzék és megvizsgálja azokat a kérdéseket, amelyeket a Szentatya a biborosok

államtitkár közvetítésével hozzi utal, szerdán délelőtt Maglione bíbornok-államtitkár elnöklésével összehívott. Az ülésen résztvett a kongregáció minden bíbornok tagja, nemkülönben Monsignore Tardini, a kongregáció titkára. Vatikáni körökben különösen nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a tanácskozáson, amely másfél óra hosszat tartott. Különösen azt hangsúlyozzák, hogy a kongregáció alig néhány hónappal ezelőtt ülésezett.“

A MENEDÉKJOG KÉRDÉSE

körül az utóbbi időkben jegyzék-váltás történik a szövetséges és a semleges államok között. Az előbbiek azt szeretnék elérni, hogy a semleges államok ne fogadjanak be politikai menekülteket.

Ankari jelentés szerint ottani beavatott körök úgy tudják, hogy a török kormány elkészítette választás a szövetségesek Törökországához a menedékjog ügyében intézett jegyzékére. A jegyzék hír szerint igen komoly hangon elutasítja a szövetségesek szempontját. Illetékes török körök annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a szövetségesek jegyzéke ellenkezik a nemzetközi joggal s a török szuverenitással.

A 48-AS SZABADSÁGHŐSÖK ESETÉRE UTALNAK A TÖRÖK LAPOK

A török lapok feltűnő helyen közölték az angol-szovjet jegyzéket a menedékjog megtagadásáról. A kérdéssel foglalkozva rámutatnak arra, hogy 90 évvel ezelőtt a török nemzet menedékjogot adott a szabadságharcban leverte magya.

FONTOS TUDNIVALÓK

Rendelet a tüzfúvószer igénybeviteléről. (7).
Mitt kell tudni a „vas“ rendeletről. (7).
A bor új áral. (8).
Az augusztusi petroléumutalványok beváltása. (8).

TOKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

Hosszú ide óta fekvő betegek a már rég bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általában dicsérik. Kérdezzék meg orvosát!

roknak és megvédte őket az osztrák nyomás alól. Ezért az egész világ elismeréssel adózott Törökországnak, sőt éppen Anglia volt az, aki hajóhadat küldött a Dardanellákba a szultán támogatására. Utalnak a lapok ezután arra is, hogy az első világháború végén II. Vilmos császárt, aki Hollandiába menekült, Hollandia a fenyegetések ellenére sem adta ki, amiért utóbb mindenki dicsérette.

A HADIHELYZET

úgy a keleti, mint a szicíliai harcokban csaknem azonos képet mutat.

Berlini tájékoztatás szerint a keleti frontot illetően, úgy mint a nyári offenzíva kezdetén, amikor Bjelgorodnál volt a hadműveletek súlypontja, most is ez a város az összekötője a nagy orosz támadásnak, amelynek visszaverése most még folyamatban van. Katonai szakértők szerint a keleti hadszíntéren továbbra is Orel íve a legfontosabb csatater, bár az oroszok az arcvonalon levő többi harcmezőre is mindent elkövetnek a front áttörésére. A legnagyobb harcokat mindig Orel környékéről jelentették. Itt azonban a helyzet az utóbbi napok folyamán eredményekben nem sokat változott. Jelentős sikerként könyvelhető el a Miusz-folyónál most lezajlott harcok kimenetele. Itt a német csapatok megverték az oroszokat, ami rendkívüli jelentőségű ténynek könyvelhető el, mert az oroszok hatalmas hadianyag- és embervesztéseket szenvedtek. Ez bizonyítja katonai köröknek azt a határozott véleménynyilvánítást, hogy a keleti fronton harcra váró oroszok nem ingathatók meg még akkor sem a németek szilárd állásait, ha egyik, vagy másik szakaszon helyi jelentőségű eredményt érnek is el. Ezeknek a helyi jelentőségű eredményeknek a front további alakulása szempontjából nincsen semmi hatása.

A Miusznál elért siker mellett a szicíliai hadszíntérről jelentős harcokról számol be a német hadi-jelentés. A szicíliai arcvonal közepe táján történt betörést elzárták és az ellenséges csapatokat visszavetették. A Catanianál megindult támadás jelentősége erősen csökkent, amiből megállapítható, hogy az csupán a német csapatok leküzdése érdekében történt. Az a tény, hogy a szerdai német hadi-jelentés mérleget készít az utolsó 11 napon kilőtt harci kocsikról s repülőgépekről, német katonai körök véleménye szerint a Sziciliában állandósult hadihelyzetre enged következtetni.

Az algériai rádió jelentése szerint jelentős német erősítések érkeztek Sziciliába. Londoni távirat szerint Churchill az alsóházban kijelentette, hogy a szicíliai hadműveletek kedvezően folynak. Churchill közölte, hogy a szövetségesek egész szicíliai serege Alexander tábornok parancsnoksága alatt áll.

A SPANYOL KORMÁNY

felfüggesztette politikai tevékenységét és nyári szabadságra ment. Politikai körökben a spanyol belpolitika válságmentes voltára igen jellemzőnek tartják, hogy 1935 óta először engedélyez magának, a spanyol kormány hivatalosan újra szabadságot. Azt az élelmezési válságot, mely angol-spanyol részről Portugáliában tapasztalható, Madridban úgy értelmezik, mint rendszeres időközönként visszatérő jelenséget, amelynek alapján az állam ellenességét az a törekvés jellemzi, hogy egyes nemzetközi helyzeteket belpolitikailag kiaknázzanak. Madridban meg vannak győződve, hogy Salazar miniszterelnök ez által ismét ura a helyzetnek és

erről az oldalról nem fenyegeti veszély. Spanyolország rendjét és békéjét semmi sem veszélyezteti. A hadsereg és a falange erős egységet alkot, amely nemcsak záloga a belső nyugalomnak, hanem intés is némely had

„Képtelen ostobaság”

Berlin, aug. 4. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A keddi sajtóértekezleten az egyik külföldi újságíró szóhozott bizonyos híreszteléseket, amelyek szerint angol és amerikai részről állítólag ultimátumjellegű

Nagyarányú katonai előkészületek Angliában

Stockholm, augusztus 4. (Bud. Tud.) A „Stockholms Tidningen” londoni levelezője szerint Nagy-Britanniában nagyarányú katonai előkészületek vannak folyamatban. A lap tudósítója szerint Angliát akarják felhasználni az Európa elleni hadműveletek biztosítására. A tudósító, aki körühatott Angliában úgy véli, hogy Nagy-Britanniában rendkívül nagyarányú katonai átcsoportosítások állanak küszöbön. Ertesülése sze-

viselő állam esetleges beavatkozási szándékára. A nép Franco mellett áll, mert hálával tartozik azért, hogy Spanyolországot távolított a háborútól, bangoztatja a Német TI, madridi jelentése.

követeléseket intéztek volna Németországhoz. A Wilhelmstrasse szószólója az újságíró kérdésére válaszolva, csak ennyit mondott:

— Képtelen ostobaság.

rint három hadsereg összpontosításáról van szó, amelyeket az elmúlt hetekben Nagy-Britannia különböző vidékein helyeztek el. Együttműködés haderőket is vonnak össze, különösen Anglia északi részén. Az amerikai csapatok az utóbbi időben meggyorsították a repülőterek építését, részben amerikai polgári munkások igénybevételével. Kanadából állandóan csapaterősítések érkeznek.

Német hadijelentés

17.000 szovjet fogoly, nagy hadizsákmány a miuszi csatában — Súlyos elhárító harcok Sziciliában

A német véderőparancsnok-ság közli:

A miuszi csatában a hadsereg és a fegyveres SS kötelékei Manstein vezértábornagy és Hoth tábornok parancsnoksága alatt a Dessloch repülő-tábornok parancsnoksága alatt harcoló repülőkötelek példás támogatásával erős ellenséges alakulatok áttörési kísérleteit hiusították meg és lendületes ellen-támadásban Kubantól északra betört ellenséget megverték. Az augusztus 2-i harcokban 17.895 foglyot ejtettek, 730 páncélos, 703 löveget és 398 gránátvetőt, valamint sok más legyvert és tekintélyes hadianyagot zsákmányoltak, illetve megsemmisítettek. Az ellenségnek halottakban szenvedett veszteségei többszörösezt teszik ki a foglyok számának.

A doneci arcvonalon és Bjelgorod környékén több gyalogos hadosztály páncélos kötelek erős támogatásával, valamint erős légitámogatással megkísérelte az arcvonal áttörését. Amíg doneci arcvonalon a bolsevistákat ellentámadásainkkal állásainkból kivetítettük, Bjelgorodnál még nem zártuk le a kemény harcok.

Az oreli arcvonalon a bolsevisták folytatták heves támadásaikat. A városról délnyugatra sok páncélos elpusztítottunk s az ellenség nagy vérvesztéseket szenvedett. A légierő erős kötelékei beavatkoztak a hadsereg harcaiba és éjjel-nappal bombázták az ellenség állásait, valamint a mögöttes területeken fekvő célpontokat.

A Ladoga tó felé összeomlottak az ellenségnek páncélos és csatarepülőgépektől támoga-

tott támadásai.

A légihaderő kötelékei és a légvédelmi tüzérek a keleti arcvonalon nagyszámú szovjet páncélos semmisítették meg és lelőttek 118 ellenséges repülőgépet. Az elmúlt napon a hadsereg és a fegyveres SS kötelékei 261 páncélos semmisítették meg. Murmanszk vizein egy német harcirepülőgép elsüllyesztett két ellenséges parti teherhajót és egy szovjet gyorsnaszádot.

Sziciliában a német és olasz csapatok a sokszoros túlerőben levő ellenséggel szemben rendkívül nehéz terep és éghajlati viszonyok között az egész napot át folytatták harcokban nagy sikert arattak. Az észak-amerikai hadosztályok újra meg újra megkísérelték az arcvonal középső szakaszának áttörését, amelyben rendkívül súlyos ember és anyagvesztés után minden támadásuk megüszült. Július 10–31-ig a földön harcoló csapataink 309 angol-amerikai páncélos semmisítették meg. Légikötelékeink, a légierő és a légvédelmi tüzérség s a hadsereg kötelékei ugyanabban az időpontban 191 repülőgépet lőttek le, a Földközi tenger felett, ebből Sziciliában 133-at pusztítottak el.

Gyöngébb ellenséges légi kötelékek legnap több berepülést végeztek a nyugati megszállott területek fölött, ezek közben 9 repülőgépet vesztek.

A német haditengerészet biztosító alakulatai Tepschelungtól északra több óráig ütköztek, saját veszteség nélkül elpusztítottak három angol gyorshajót, egy pedig annyira megromlásra jutott, hogy elvesztésével számolni lehet.

Olasz hadijelentés

Nagy csata dúl Sziciliában

Az olasz főhadiszállás közleménye:

A szicíliai arcvonalon a négy nap óta dúló csata különösen Regalbuto és Centuripe között dúl nagy hevességgel. Az ellenség itt ismételt kísérletet tett az arcvonal áttörésére. Támadásaikat a tengelycsapatok szívós elhárítása megüszította, vállalkozásaik nem jártak sikerrel.

80 amerikai gép vezett el a ploesti légirohamnál

A romániai olajforrások bombázása — mondják beavatottak berlini körökben — nem tekintendő a szicíliai partraszállás következményének.

Az amerikaiak a támadási kísérletnél — pontos német megállapítás szerint — 80 gépet veszítettek. 52 gépet a légielhárítás lőtt le, 15 pedig Törökországban hajtott végre kényszerleszállást. A bevetett köteléknek tehát több mint a fele elpusztult. Katonai szakértők szerint ez óriási veszteségarányt jelent, a támadás katonailag is teljes kudarc volt. Az esetleg tervbe volt további hasonló támadások nyilván ugyanilyen kudarccal fognak végződni.

Német szakkörökben ezért azt hiszik, hogy a támadási kísérletnek inkább tüntetés jellege volt.

Szofia, aug. 4. Magánforrásból most már csaknem teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a bolgár légvédelem támadta a délnyugati irányból repülő amerikai gépeket. Bulgária felett összesen öt repülőgépet lőttek le.

Ankara, augusztus 4. (TP) A Törökországban kényszerleszállást végzett 8 amerikai gép személyzete 56 főt tesz ki. Az amerikai repülőket Ankarába internálják.

Szaionikít és környékét bolgár csapatok szállták meg

Harcok a görög partizánokkal.

Szofia, augusztus 4. Szalonikiben és környékén június 10-én megindult bolgár megszállás részben új helyzetet jelent. A bolgár csapatok fokozatosan elfoglalják az összes fontos stratégiai pontokat s megszállásukat egész a Vardar vonaláig terjesztették ki.

A Vardarmenti nyugatra elterülő vegyes lakosságú vidéken továbbra is áldatlan viszonyok uralkodnak. A görög bandák ezeken a vidékeken különösen tevékenyek: a hegyekből lelerándulva irtóhadjáratot folytatnak a bolgár-macedón lakosság ellen.

A Zora Szalonikibe kiküldött tudósítója érdekes beszélgetést folytatott a helyzetet jól ismerő személyekkel, akik szerint a görögországi bandák is, akárcsak a szerbiaiak, kommunista és na-

cionallista csoportokra oszlanak.

Ezek a bandák Enidze-Vardar Voden, Larin és Kosztor városoknál lépnek fel, ahol a bolgár lakosság különleges védelmi szervezetbe tömörült. A kitizedelmek legfőbb helyen görög-bolgár jellege van. Úgyhogy a görög lakosság megszüntette az élelmiszerzárlást a bolgár városoknak és falvaknak, a bolgárok viszont megsemmisítették a volt görög rezsim utolsó jelvényeit, így többek között a görög nyelvű iskolakönyveket.

Szemanuk állítása szerint a görögök a - macedón-bolgár falvak közül éjnek idején számosan megtámadták és felgyújtották. A Zora elkeke szerint azonban a bolgár lakosság nagy nemzeti áldozattal ellentáll a görög erőszakoskodásoknak.

Olasz atalakulás

Megvizsgálják a fascista tisztviselők vagyoni helyzetét

Új tisztviselők az olasz miniszteriumokban

Róma, aug. 4. (MTI) Mint a szerda délutáni olasz lapok jelentik, különleges bizottság alakult, amelynek az a rendeltetése, hogy megvizsgálja azoknak a fascista tisztviselőknek a vagyoni helyzetét, akik 1922 október 28 és 1943 július 24 között álltak

szolgálatban. Az egyes minisztériumokban a legteljesebb rendben történt meg az új tisztviselők hivatalátvételé. A lap szükségesnek tartja közölni ezt az eseményt, hogy bizonyos nyugtalanító híreknek elejét vegye.

Csütörtökön összeül az olasz minisztertanács

Róma, aug. 4. (Stefani) Az olasz kormány tagjai csütörtökön minisztertanácsot tartanak, hogy megvitassák a hozandó fontos rendszabályokat.

Róma, aug. 4. (MTI) A Gazetta del Popolo jelenti: Triestben teljes nyugalom van. Kiszabadult a fogságból Cecchelin, az ismert olasz komikus is, akit letartóztattak, mert a volt rezsim ellen bizonyos gúnyos kijelentéseket használt.

Róma, augusztus 4. (MTI): San Marino köztársaságból jelentik, hogy az Olaszországban történt változások San Marino köztársaságára is kihatással voltak. Eltörték a hercegi és fasista szuverén tanácsot és rövidesen össze fogják hívni a választókat az új államtanács megválasztására.

Róma, augusztus 4. (MTI) Mint Firenzeből jelentik azoknak az utácnak és tereknek a névét, melyeket politikai okokból megváltoztattak, újra a régi hagyományos névre keresztelik át.

Róma, augusztus 4. (MTI): Mint Milánóból jelentik, az illetékes hatóságok rendelete értelmében csütörtöktől kezdve a nyilvános helyiségek kinyithatnak Mi-

lánóban. A takarodót kedden tíz órában állapították meg.

Róma, augusztus 4. (Stefani): A szenátus 30. ülésének befejezésével a szenátus bizottságai felfüggesztették működésüket. — Az elnökség tagjai a szenátus szabályzata értelmében, mindaddig helyükön maradnak, amíg az utódait ki nem nevezik.

Milánó, augusztus 4. A Resto del Garlino értesülése szerint Mario Salandra ügyvéd Antonio Salandra volt miniszterelnök fia, 1 évi távollét után hazatért.

A lap továbbá jelenti, hogy Bolognában a politikai foglyok szabadonbocsájtásával kapcsolatosan szabadonbocsájtották többek között Paolo Fabri, Eduardo Voterra tanárt és Filzi ügyvédet. Triestben szabadlábra helyezték Cecchelin ismert komikust, aki annakidején a fasista-rendszer kigunyolása miatt tartóztatták le. (Bud. Tud.)

Róma, aug. 4. (MTI) A Hadoglykormány intézkedése köze tartozik, hogy megszüntette azokat a rendelkezéseket, amelyeknek értelmében a nőtlenek bizonyos hátrányba jutottak

Időszerű kislexikon

A Vezuv bombázásának terve merült fel az angol-szász légitámadások során. Az angol-amerikai bombázók ugyanis az egyik támadásuk alkalmával megjelentek Nápoly fölött, de nem a városra dobtak bombákat, hanem a Vezuv felé repülve annak kráterét árasztották el bombákkal. Azt hitték, hogy a kráter mélyén rombolást okozó robbanóanyagok kitérést idéznek elő a vulkánnál.

Egy angol folyóirat cikket is közölt erről a kísérletről, melyből kiderül, hogy valóban a láva szelepeit akarták megnyitni a robbanásokkal az angolszász repülő Alzota tudományos körök foglalkoztak ezzel a kérdéssel és megállapították, hogy a kísérlet sikertelensége biztosra vehető volt, hiszen a vulkán kráterében hatalmas tér van a bombák robbanására s ezek nem üthetnek át sziklafalakat, mert a kráter mélyén fortyogó izzó lávában megsemmisülnek. Számítások szerint legalább 170.000 tonna robbanóanyag egyszerre való felrobbantása lenne szükséges a mélység feszülő energiáinak felszabadítására s még ez sem valószínűsítene az eredményt, mert valószínűleg csak a kráter széleinek ledőlését és a lávaomlás megkezdését idézné elő a kitérés heves jelenségei nélkül. Robbantásokkal tehát nem lehet kitérésre készíteni egy vulkánt.

— A svéd trónörökös párnak negyedik gyermeke született. Az anya és gyermeke jól vannak. Az ifjú hercegnő nevét a csütörtöki katonatanács állapítja meg. Az örövendetes eseményt Stockholmban és több svéd városban 42 ágyúlövés adta hírül.

Legújabb sporthír

UJPEST GYŐZELMET HOZOTT A MÁSODIK ESTI MÉRKŐZÉS

Ujpest FC—Elektromos 4:3
Esti labdarúgó mérkőzés a Szent István kupáért a Latorca utj pályán, 20 ezer néző. Változatos játékkal indult a mérkőzés. A 8. percben Zsengeller jó labdájával Penderi lefut és az Elektromos kapu ellenkező sarkába lökte a labdát (1:0). A 23. percben egyenlített az Elektromos, amikor is Marosi átadásából Buzási védhetetlen gólt lőtt (1:1). A 29. percben Hídegkúti labdájával jutott el az Ujpest kapujába 1:2. A 42. percben Hídegkúti egyéni játéka után megszerezte csapatának a harmadik gólt is. (1:3). Szünet után a 2. percben Zsengeller 2:3-ra, a 8. percben Balogh I. 3:3-ra egyenlített. Ezután nagy harc indult meg a győztes góliért, melyet a 20. percben Ujpest szerzett meg Pozsonyi révén 4:3).

Az előmérkőzésen az UTE ifj. csapata 1:1 (1:0) arányú döntetlen eredményt ért el az MVSC ellen.

A WILHELMSTRASSERŐL

Berlin, július 26. Délben.

Ujságíró szerencse nélkül olyan, mint a pap hit, tudós tudás vagy éppen mint birkozó erő nélkül...

Már egy hete megkaptam az „Ausweiss“-t, hogy mint a „Debrecezen“ tudósítója résztvehessek a német külügyminiszterium, hivatalos néven „Auswaertiges Amt“, ismert nevén: a „Wilhelmstrasse“ külpolitikai sajtókonferenciáján, de csak ma adódott úgy, hogy egyéb hivatalos dolgoktól mentes szabad délelőtti volt, amelyet felhasználhattam a Wilhelmstrasse megismerésére és megismertetésére.

A délelőtti bizony eltelte, amíg végigsétáltam a hosszú utcán, amely a Belle Alliance-térrel egészen az Unter den Linden-ig nyúlik. Az Unter den Linden felé eső részen van a külügyminiszterium, a Wilhelmstrasse 75. szám alatt.

(Az egész utcában 148 házszám van, de mint Berlinben általában, a házszámok egymást követik, nem mint nálunk, ahol páros és páratlan oldalak vannak. Így történik meg, hogy az Unter den Linden-től alig pár lépésre eső külügyminiszterium épülete a 75-ös számot viseli, holott a 148 házról álló utca végén van. Itt Berlinben különben nem lehet az utca elejéről és végéről beszélni, a Belle Alliance-térrel az egyik sarokház a Wilhelmstrasse 1., a szembelevő a Wilhelmstrasse 148. számot viseli.)

A Belle Alliance-térnél a Wilhelmstrasse még a nagyváros kispolgáris részébe tartozik, berkaszárnyak sorakoznak kormos falakkal egymással mellé, a földszinten és a pincékben kis üzletek, műhelyek.

A Voss-strasestől kezdve változik a kép. Pompás hivatalos koszik fordulnak be a Voss-strasestől, ahol a birodalmi kancellária hatalmas, modern épülete áll, a gyalogjáró mellett parkoló autók ablakán hivatalos nyomtatvány, rajta piros felírás húzódik: „Diplomatische Korps“ — diplomáciai testület. S nem hagyhatom ki a kép megrajzolásából a kollegákat sem, a szintén a Wilhelmstrassen levő propagandaminiszteriumból most rajzanak ki a külföldi újságírók, gyapjashajú feketék, ferdeszemű japánok, gyorsbeszédű olaszok, de itt vannak a tengelyvilág és a semleges világ minden országának újságírói.

Egy óra múlt néhány perccel. Nagy tömeg rohamoz meg egy újságárusát, aki már a lapok esti kiadásait árusítja. Egy pillanatra csodálkozom, miért e nagy tolongás a lapokért, talán valami szenzáció?

De sietni kell. A külföldi újságírók hadába vegyülök. Egyfelé megyünk: a külügyminiszterium külföldi és sajtóosztályának a külföldi sajtó részére tartandó tájékoztató megbeszélésére.

Már itt is vagyunk, a Wilhelmstrasse 75. első emeletének egy hatalmas termében. A terem közepén nagy zöldposztos asztal. E körül csoportosulnak a kollegák. Izgatott a hangulat, különösen az olaszok tárgyalnak egymásközt élénken.

Magyarok is vagyunk néhányan. Az első címeres jelvényes kollegát megszólítom s elbeszélgetünk. Első szavaiban mondja:

— Hallotta már, hogy a Duce lemondott?

— Ezért volt hát olyan nagy tömeg az újságárus körül, ezért ilyen izgatott itt a hangulat.

— Most kapunk először hivatalos kommentárt...

Negyedkettő múlt.

Ajtó nyílik s belép rajta Schmidt követ, aki a sajtókonferencián tájékoztatót ad. A legkitünőbb német diplomaták egyike, sok nyelvet beszél, a Führer megbeszélésein külföldi államférfiakkal ő a tolmács.

Barnahajú, kemény tekintetű,

határozott fellépésű férfi. Fehér kabát, szürke nadrág, kék nyakkendő az öltözéke.

A falon függő Hitler-képpel szemben foglal helyet az asztal közepén.

— Hölgyeim és uraim! Várom kérdéseiket!

Hölgyek is vannak ugyanis, méghozzá szép számmal.

Az első kérdést is hölgy teszi fel:

— Mussolini lemondása nincs kapcsolatban a Hitler—Mussolini megbeszélésekkel? — kérdi halhangon.

Schmidt követ utal arra, hogy a találkozási kiadott hivatalos közleményből nem állapítható meg miről tárgyalt a két államférfi és kitér a válaszadás elől.

Ezután férfiak veszik át a kérdést.

— Mi lesz az angolszász reakció?

— Mi történt bűt tulajdonképpen?

— Külpolitikai vagy belpolitikai okok?

Nyugodt fölénnyel válaszol a követ minden kérdésre, összefoglalja, pontokba szedi a történeteket. Belpolitikai okokat enged sejteteni a válaszában, aztán kijelenti, hogy Berlin abszolút nyugalommal nézi az olasz kormányváltást, mert az új olasz kormányának a legfontosabb kérdésben: a közös hadvezetésben tett nyilatkozata nem indokolja, hogy nyugalmából bármit is veszítsen. Egyébként várakozó álláspontra kell helyezkedni — úgymond.

Derült kelt a követ egy válasza:

— Sajnos, ma nem tudom megmondani, hogy holnap mit fogok tudni mondani... — mondja egy nyilván türelmetlen újságírónak, aki azt kérdezte, vajon holnap bővebb kommentárt fognak-e kapni.

A Hitler-kép alatt, egy kandalló tetejéről bronzvörshajú hölgy kérdez valamit.

Halk a kérdés, a követ a füléhez teszi a kezét, úgy kéri, ismétlje meg.

Érdekes a kérdés:

— Hol van most Mussolini?

— Nem tudom...

A kérdések ellanyhulnak, vége a konferenciának. Húsz-huszoneg percig tartott.

A lépcsőkön lefelé menet kisebb konferenciák alakulnak, amelyek pro és kontra vitatják az eseményeket.

Aztán ennek is vége, búcsú a holnapi vizionlátásig, ebédelni kell menni s ez ilyen nagy szenzáció idején is fontos. A vendéglőkben bizony kettő után már sem hely, sem ennivaló nemigen jut, sietni kell.

Ilyen körülbelül egy konferencia a Wilhelmstrassen. Ez rejlik a lapok külpolitikai hasábjain oly gyakran szereplő mondat mögött — A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatban kijelentették...

Hogy legelső alkalommal mind járt ily nagy szenzációt „fogtam ki“, ez csak a szerencsémert bizonyítja, amit innepélyesen „le kopogok“. Csak hálás lehetek neki, hogy jelen lehettem akkor amikor — talán bombaszéktént foghatni, de így volt — a történelem szelét éreztük suhogni.

Pálffy József Levente.

Kolozsváron Mátyás-korabeli utcaburkolatra akadtak ása. ásonnál

A kolozsvári Mátyás király-tér északi oldalán megkezdett ásások alkalmával két méternyi mélységben ráakadtak a középkori Kolozsvár durva, macskafejű kövekből készült utcaburkolatára, amely csaknem sértetlen állapotban van. Az ásásokat folytatják, hogy az eredeti célt, az árpádkori temetkezési helyek feltárását elérjék.

Négy késszúrással meggyilkoltak és kiraboltak egy budapesti likörgyárosi

Négy napig hevert a holttest a szobában

Budapest, aug. 4. Tegnap a kora délutáni órában levélhordó csengetett Schrank Béla 70 éves likörgyáros Ferenc József rakpart 26. sz. alatti lakásában, hogy a kedden is megkísérelt kézbesítésre váró ajánlott levelet a címzetthez eljuttassa. A csengetésre senki sem jelentkezett. Erre szolt a házfelügyelőnek, aki rendőrt hívott. Hárman felnyitották a lakást s annak egyik szobájában négy késszúrástól meggyilkolva találták az idős gyarost, aki cipőben és piszamban feküdt a szoba padlózatán. A kihallgatott tanúk szerint Schrank Bélát szombaton még látták. A rendőri bizottság véleménye szerint a gyilkosság vasárnap történhetett, mert a holttest már osztás állapotában volt. Az ismeretlen tettes a nyomozás eddigi adatai szerint elrabolta az áldozat néhány öltönyt, ékszereit és egy vasdobozt, amely néhány ezer pengő készpénzt tartalmazott.

Schrank Béla likörgyáros meggyilkolásával kapcsolatban megindult széleskörű nyomozás és házkutatás során megállapították, hogy az ismeretlen tettes csupán egy mellényt és egy kabátot, valamint 500 pengő körüli készpénzt, gyűrűt, aranyláncot és ezüstórát rabolt el, mert az ékszerek egy részét és jelentősebb összegű pénzt a szekrényben megtalálták.

Romániában a zsidó mérnökök és más diplomások mentesünek a zsidótörvény hatálya alól

Bukarest, aug. 4. (MTI) A román hivatalos lap közli, hogy olyan zsidók, akik mérnöki, kulturális, építészeti vagy egyéb szakmákban tevékenykednek, valamint köznevelési, tudományos, művelődési, szociális és kulturális munkákban részt vesznek, mentesülnek a zsidótörvény hatálya alól.

Hogyan tegyük hasznossá és kellemessé a tanyák környékét

Aki nem akarja „körülífrázni“ a tanyáját

A debreceni tanyavilág kopárságarol, a tanyák nagy részén található sivárságról a napokban irunk és szóvattuk, hogy úgy a magángazdaság, mint a nemzetgazdaság szempontjából milyen nagy hátrányt jelent, hogy sokan nem fásítják be tanyáik udvarát, nem létesítenek fasorokat. A fatól való irtozásnak az okát részben a tudatlanságnak kell keresni. Nem tudják, hogyan kell fásítmást ültetni, hogyan kell azt gondozni megmerősödni. A tanyán szukóikódó alföldi tanyavilágnak fával való betelepítésére évekké elzölet erősebb akció indult meg és az alföldi erdőhivatalok csemetkértjeiből jöllerkes terítés elleneben kapják a gazdálkodók a pompás suhángokat, a kiültetésre érdemes fászeteknek egész sorát.

Pohl Ferenc gazdasági tanácsos ezzel a kérdéssel kapcsolatban elmondotta, hogy igen szomorú tapasztalatai vannak, mert nemcsak a saját területükön hanyagolják el sokan teljesen a fásítást, hanem meghússítják az utak fásítást is és rendszeresen kitördelik a fiatal fákat. A fák kimélese céljából kiadott felhívások hatástalanok maradnak. Ennek oka éppen az, hogy nincs fa és onnan vesznek, ahol van. Nem gondolnak arra, hogy ha a fa megnehető, évtizedeken át arnyas utat biztosítana.

A tanyáknak a fásítása két irányban kellene, hogy történjen. Az egyik szempont a szerszámja, a másik a gyümölcsfa. Oda, ahol a jószágok járnak, a magastörzsű akácát kellene ültetni, jól bírja a talajt, a klímát és hamarosan megnő. Néhány év múlva már kitermelhető és ágasnak, szerszámjának használhatja a gazda. A szerszámjának igen nagy az ára és mint jövedelmi forrás is komoly értéket jelent. A vékonyabb ágait tüzelőnek használhatják az akácát úgy lehet ültetni, hogy megfelelő ritkítással mindig adjon kitermelésre érdemes fat. A tanyának a kertjébe gyümölcsfákat kellene telepíteni, nem annyit, hogy eladásra is kerüljön, mert gyümölcskertészkedésre a kiskisgazdák nagyrészt nem lehet rábírnunk, nincs ideje és talán kedve sem hozzá, de annyit mindenesetre mektehetnének, hogy a saját családjuk gyümölcszükségletét megtermeljék és a gyermekek ne csak akkor egyenek gyümölcsöt, ha a városi piacról az édesanyjuk vásárol nekik. A tanya kis gyümölcsöse nem kíván sok munkát, nagy értéket

ad mégis, megszépíti a tanya környékét és a haszna sokkal több, mintha azon a 200-300 négyszögletes területen tengerit termelne. A kis gyümölcsös telepítésénél vigyazni kell, hogy a terület el legyen kerítve, hogy ne tordeljek össze az állatok, ne turlja fel a disznó. A gyümölcsfa csemetkét karózni sem kell, ha elterített területen vannak, karózni csak ott kell a fászeteket, ahol szabadon járnak a nagyobb állatok és letörölhetik. Szükséges, hogy az első időkben, ha szárazság van, időnként a fa tövét néhány veder vízzel megöntözzék. Ez úgy történik, hogy kapával tanyert készítmünk a fa töve körül és abba öntjük a vizet, ha a gödör a vizet beitta, a földet visszakapáljuk. Ezzel a néhány pernyi munkával megmentettük a fácska életét, nem szárad ki, lomhos, hasznos fáva erősödik. Tánácsos, ha ültetés előtt a föld minőségéről is meggyőződünk és olyan jákat ültetünk, melyek jól diszlenek abban a talajban. Balogh Vilmos kertészeti főfelügyelő a szaktanácsokat ingyen adja az érdeklődőknek a Balthyány utca 2. szám alatt levő irodájában.

Kevés jóakarattal, több szorgalommal meglehetne változtatni a debreceni tanyavilág képiét nemcsak a több haszon, hanem a kellemes külső tekintetében is. Érdekes megfigyelést tetek a tanyajárók a városból került, kiskisgazdaságot alapító nyugdíjasokkal kapcsolatban. Ezek a tanyák már nem sivarak, szépen diszlenek a fák, használtak és gyümölcsfák, gondo-

zott kertecske van a tanyánál és a kertcskében a gyümölcsfák között, vagy előtt konyhakerti vetemények is vannak. Néhány tő lugasszó is akad a kis tanyák tájékán.

Az ilyen tanya gazdájának a felelője nem kényszerül arra, hogy a városban járván a piaccon vásárolja meg a zöldséget, hagymát. Sokszor látni, hogy a kiskisgazda felesége még a burkanyat is a piacról kénytelen vásárolni, pedig az áldott magyar föld sokkal olcsóbban termelne meg részére a tanyai kertcskében.

Az egyik öreg kiskisgazda, aki nek tanyája szomszédos egy ilyen nyugdíjasból lett kiskisgazda tanyájával, bölcs nyugalmal jelentette ki véleményét a tanyai kertcskével kapcsolatban:

— En nem babrálgatok a földön, hiába unszol a szomszéd. Nem arra való vagyok én, hogy locsolgassak, mint a játékos gyerek! Az öntözés a jószágos Isten dolga, azután meg minék nekem papadicsom, kalarábé, meg kelkáposzta, kidobnám a tájból is, ha belekerülne, nem hogy még a földemen öntözgessem! Fát ültettem már, de néhányat a marha kitört, mert hozza dörgölődött, a többi meg kiszáradt, azóta elment nekem a kedvem, nem kinlódom én a fával!

Igy beszélt az öreg kiskisgazda, aki egyébként igen jó gazda a maga régi módján, de nem akar új utakra térni és nem akarja „körülífrázni“ a tanyáját.

A Villám-Revü szombaton tartja megnyitó előadását az Arany Bika dísztermében

A debreceni közönség páratlan attrakcióhoz jut a nyári idényben, Szombaton este 8 órakor tartja megnyitó előadását az Arany Bika dísztermében a Villám-Revü melynek együttese a legidvőbb külföldi és belföldi artistákból áll. A Villám-Revü társulata legutóbb Kassán játszott hol 24 előadást tartott zsumfolt nézőtér előtt több mint húsz-ezer néző tapsolta végig a remek számokat és úgy a sajtó, mint a közönség áradozva emlékezett meg a nagyszerű produkciókról. Ugyancsak óriási sikerrel szerepelt a Villám-Revü Ungvárott és Munkácson.

A műsort színes, változatos és káprázatos artistateltjesítmények ragyogó művész számok töltik ki. A társulat pénteken érkezik Debrecenbe, ahol bizonyára megismétli országjárta aratott nagy sikerét.

Gazdák figyelmébe!

a Mezőgazdasági Termény és Áruforgalmi Szövetkezet (cím: Debrecen, Alföldi takarékpólya Telefon: 28-66.)

Búzát, rozst, árpát és mindennemű terményt, olajos és egyéb magvakat, hüvelyeseket vásárol.

zsákat és szállítási rendelkezést azonnal ad! Figyelmes, gyors átvétel és kiszolgálás.

Nyári Egyetem

Egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg az előadások iránt

A szerdán elhangzott előadások közül különösen nagy érdeklődés kísérte a magyarságtudományi és nemzetiségi előadásokat.

Dr. József Tibor budapesti egyetemi magántanár „Történeti magyarság, politikai magyarság” címen foglalta össze mondanivalóját. Hangoztatta, hogy a magyarság történeti fejlődése folyamán kialakított egy minden szellemi irányzattal szemben tanúsított magatartást. Ennek a magatartásnak a magyarság politikájában is nyoma van. A politikai magyarság nálunk nem választható külön a magyar történeti szellemiségtől. A magyar nemzeti öntudat a politikai életben nagy szerepet játszott.

A magyar szellemi történetéről dr. Pukánszky Béla egyetemi tanár tartott érdekes németnyelvű előadást.

Dr. Asztalos Miklós Wesselényi és Kossuth nemzetiségi politikájáról.

Dr. Asztalos Miklós múzeumi könyvtárnok, kiváló író a nemzetiségi előadásorozat keretében ifjú Wesselényi Miklós és Kossuth Lajos nemzetiségi politikájáról tartott nagy figyelemmel kísért előadást.

A nemzetiségi kérdés közép-európai fejlődésének ismertetése után az 1830 és 1860 közötti időszakban felmerült magyar politikai elveket és gyakorlatokat ismertette. Érdekesen szövegezte Wesselényi és Kossuth két évtizedes munkásságáról, melyet Erdély és Magyarország egyesítése érdekében végeztek. Ez a munka természetesen nagy hatást tett a nemzetiségekre is. Rámutatott a konzervatív és liberális köröknek a nemzetiségi kérdésben elfoglalt álláspontjára. Kossuthról szólva hangsúlyozta, hogy ő a nemzetiségkérdésben a történeti magyar államiság alapjaira helyezkedett. Ebben különbözött Széchenyitől Kossuth intrazigens hitét, sovinszta állásfoglalását az emigráció első tizenkét évében is fenntartotta és gyakran egyedül volt az emigrációban, aki ebből az álláspontjából még külpolitikai okokból sem engedett.

A szabadságharc alatti magyar politikával is részletesen foglalkozott az előadó, valamint azokkal a parlamenti tárgyalásokkal, melyek a kérdéssel törvényhozási megoldást kerestek.

Szerdán délután dr. Bíró Sándor ref. teológiai magántanár a román hungarizmus gondolatáról beszélt, melynek keretében közölte a jelenlévőkkel alapos kutatásokra valló vizsgálatainak eredményeit.

Nagy sikere van a magyar népdalóráknak

A különböző nyelveknek is folyó. Általános érdeklődés kísérte a minden reggel 8 órakor megrendezett magyar népdalórákat, melyeken egyre több eredeti magyar népdalt sajtóztanak el a hallgatók. A tegnapi létszám a százötvenet is meghaladta. Az olasz nyelvi órákat dr. Ember Ernő református gimnáziumi tanár vezeti.

A francia továbbképző tanfolyamon Gachot Francois és Moorgat Pierre szövegmagyarázatokat mutattak be a francia irodalom kiváló szellemének remekműveiből. Hasonló nagy tetszéssel fogadták a hallgatók dr. Bárczi Géza egyetemi tanár előadását, melyben a történeti nyelvészet kérdéseit fejtegette. Nagyszerű útmutatásokat adott arról, hogyan vessék be a diákokat a francia nyelvtanba, irodalomba.

Két értékes és szép filmet mutattak be a vendégeknek az egyetem auditorium maximumában,

melyek Erdély és Lillafüred természeti szépségeit, gazdag kinézetű tájait fel.

Mai előadások

A mai nap előadásai közül kiemelkednek: dr. Boda István e. címzetes rendkívüli tanár: „A magyar lélek alapformái és természetes fejlődéslehetőségei” című és dr. Pukánszky Béla egyetemi tanár németnyelvű előadásai. Jan. Edouard leipzig egyetemi tanár és dr. Petrich Béla tanügyi főtanácsos a francia továbbképző tanfolyamon, dr. Lux Gyula tanügyi főtanácsos és dr. Hadrovits László

egyetemi magántanár pedig a nemzetiségi tanfolyamon tartanak előadásokat.

Kirándulások

Pénteken, augusztus 6-án délután a Nyári Egyetem hallgatói Hajdúszoboszlóra rándulnak ki.

Augusztus 7-én, szombaton a Hortobágyot tekintik meg. Ezen a kiránduláson korlátozott számban a hallgatók hozzátartozói is részt vehetnek. Részvételi díj 16 P. Jelenkezni lehet a Nyári Egyetem pénztárána augusztus 4-én déli 12 óráig.

Debrecenben 1928-ban Babits Társaság alakult, ez volt az első irodalmi társaság, mely élő író nevével

Színes riport Babits-életről az író halálának évfordulóján

Két esztendővel ezelőtt, kinos és hosszú betegség után hunyta le a fáradt szemű öregek álomra Babits Mihály, akinek nagy hatása és jelentősége, különleges helye a magyar irodalomban, az ellentétes értékelések dacára sem tagadható meg.

Babits ellen, aki a Holnaposokkal indult és hosszú időn át közvetlen Ady Endre mögött állt abban a láthatatlan szellemi rangsorban, mely a közvéleményben, az irodalmi közönség tudatában minden viszály mellett is ki szokott alakulni, sokszor hozták fel vádként, hogy könyvszagú irodalom az övé, elefántcsonttoronyba rejtőzött költészet a lírája, nincs meg benne minden művészet primérségének legbiztosabb jegye, az életből szakadtság stigmája. Ezeket a megállapításokat többnyire Ady-Babits párhuzamban mondták el, legutóbb két évvel ezelőtt Földessy Gyula is hangoztatta debreceni előadásában. Ebben a vonatkozásban tagadhatatlan volt a megállapításokban némi igazság. Ha azonban Babitsot önmagában, jelentőségében mérjük, mégis meg kell állapítanunk, hogy irodalmunk jóval szegényebb lenne művészet nélkül. Nemcsak lírája, prózái írásai is: a Timár Virgil fia, a lelki apaságnak ez a csodálatosan finom regénye, a „Golyakalifa”, a „Halálfiat”, főként azonban tanulmányai és nagy európai irodalomtörténete olyan alkotások, melyek meg azokat is gondolkodásra készítik értéküket illetően, akik Babitstól sietve, habozás nélkül megtagadták a „nagy írói” jelzőt.

Halálának évfordulóján az újságírók között az emlékek között kutat, melyek Babits Mihályt a Tiszántúli fővárosához, a legsajátosabb magyar városhoz, Debrecenhez fűzték...

A kutatás során érdekes adatokra bukkantunk. Még 1928-ban Debrecenben, a fiatal írók egy csoportja Babits Mihály Társaságát alapította. Ez a társaság, melynek 20 tagja volt, több irodalmi előadást rendezett, egy könyvet is kiadott, Fábrián Jenő verseskötetét. Megalakulásáról hosszú levélben értesítette a társaság elnöke a költőt. Nemsokára megjött Babits Mihály válasza, melyben megírták, hogy a debreceni fiatal írók társaságát és ígéri, hogy egyik irodalmi estjűkön személyesen részt vesz. A debreceni Babits Társaság alakuló üléséről a költőhöz intézett levelet és Babits Mihály választát a Tiszántúli Hírlap és Debreceni Hétfői Újság teljes terjedelmében leközölte...

Alapít Nándor Országos Kamara Színháza bemutatta Debrecenben Babits Mihály „Golyakalifa” c. regényéből készült színművet és a darab nagyon sikert

aratott. Ez is hozzátartozik a Babits-Debrecen vonatkozásokhoz.

Babits Mihály azt az ígérte, hogy a nevével viselő társaság irodalmi előadására személyesen jelen, nem válthatja be, ez azonban nem rajta mulott. A debreceni Babits Társaság ugyanis, mely mindössze másfél évig működött, inkább asztaltársaság-szerűen, bizonyos időnként összejövetelekben fejte ki munkásságát, megszünt csendesen, anélkül, hogy törvényes keretek között megalakult volna, vagyis alapszabályát jóváhagyta volna a belügyminiszter. Erre ugyanis azok a fiatal írók, akik a Babits Társaságban csoportosultak, nem is gondoltak és később az összejöveteleik ritkultak, majd végleg elmaradtak. Mindenesetre érdekessége azonban ennek a társaságnak, hogy ez volt az első olyan irodalmi csoport, mely még élő magyar író nevével vette fel.

Babits Mihály, ha a nevével viselő társaság irodalmi múltjára nem is jöhetett Debrecenbe, lejtő később az Ady Társaság meghívására és saját költőmunkájából szavalt. Babits Mihályt országosan kitűnő interpretátornak tartották, az a hír előzte meg, hogy külön élmény a Babits-költőmunkáit saját előadásában hallani. Tanulmányait is írtak Babitsról, a versek előadóművészeiről, melyben hangsúlyozták, hogy a költők közül Babits Mihály és Mécs László az, kiknél saját előadásukban különös értelmet kapnak a verssorok.

A Városi Zenede dísztermében rendezte meg az Ady Társaság irodalmi estjét, melyen Babits Mihály saját költőmunkáiból adott elő. A termet zsúfolásig megtöltötte a közönség, lelkesen ünnepelte Babits Mihályt, különösen az „Esti kérdés” és „Adáz kutya” c. költőmunkáinak elszavalása után. Kissé féloldalt fordulva, sovány aszkéta arcán elömlő lánggal, fojtott belső erőket muzsikáló hangon mondotta el ezeket a verseket, melyek a babitsi filozófia talajából szöktek ki a művészet hervadhatatlan virágává...

Babits Mihály ebben az időben, az 1930-as években állt népszerűség tetőpontján... Sok tehetséges tanítványa, még több utánzója volt, ami az irodalmi hatás kétségtelen jele. A debreceni Közművelődési Könyvtárban a legkeresettebb verseskötetek közé tartoztak a Babits-költőmunkák, de a „Golyakalifa”, a „Timár Virgil fia” később a „Halálfiat” is igen olvasott volt. Ha Ady nagyságával debreceni szívekben soha nem is tudott vetélkedni, de a debreceni olvasókörökben az irodalom szeretői tábor megbeszélte, értékelte és élvezték alkotásait.

A későbbi években, mint már említettük, némi visszahatás fej-

lődött ki Babits népszerűségében. Ez már arra az időre esett, amikor Babits a Baumgarten-díj alapítvány kurátora lett és ezzel kapcsolatos működése egyik oldalról ellenszenv, sőt sokszor gyűlölet hangján frott cikkeket váltott ki személyével kapcsolatban. Egyik is, másik is igazságtalan és hazug álláspont volt és azt hisszük, helyesen tapintunk rá, ha azt mondjuk, hogy ez, a Babits irodalmi működésétől független ténykedés, a Baumgarten-díj kurátorsága, sok tekintetben meghamisította az irodalmi munkásságáról szóló ítéletek egy részét. Esztendőnk mulva, ha lehiggadnak a szenvedélyes han-

gok, elcsitulnak a vélt, vagy valószínűségekre, emlékké tisztul az, ami még most tulságosan közel van hozzánk, csak akkor fog megszülni az a tanulmány, mely Babits egész írói pályáját a magyar irodalomtörténetben valóban elfoglalt jelentőségének megfelelően méltatja.

Debrecenben már a múltban elhangzott számos Babits-értékelés Juhász Géza írói arcképe egyike volt az első nagyobb méretű Babits-tanulmányoknak... Babits Mihály a Dunántúlon született, ennek az ország részének a költője volt, de művészként közel állt Debrecen iróihöz éppoly, mint a debreceni közönséghez.

Uray Sándor negyven esztendő szolgálati jubileuma

A mai időknél megfelelően, különleges ünnepelések nélkül telt el Uray Sándor lelképásztor 40 éves szolgálatának évfordulója. Hívei szerettek volna nagyobb szabású ünnepélyt rendezni tiszteletére, de minden ilyen kezdeményezést elhárított. Puritán egyéniséghez méltóbb ez a csendes, munkás jubileum, mint amilyent ilyenkor rendezni szoktak s amit Uray Sándor eddigi működésével ki is érdemelt. Nem sokan tudják Debrecenben, hogy éppen Uray Sándor volt az a lelképásztor Debrecenben, aki nagyon nehéz körülmények között és sok-sok fáradsággal, töredekkel megkezdte a szegénysegélyezési munkát. Méltó társa volt öv. Bészler Imréné, a szeretetben fáradhatatlan református papné, akivel kilométeres távolságokra vitték el a szegényeknek az élelmiszert, gondozták őket nemcsak lelkiükben, de sokszor még takarítania is kellett Bészler Imrénének.

Uray Sándor olyan életiskolát járt, amely kevés embernek jutott osztályrészül. Csomaközön 1878-ban született, a szatmárnémeti ref. főgimnáziumban érettségizett jeles eredménnyel 1896-ban. A teológiai tanulmányait Kolozsváron kezdte és Debrecenben fejezte be 1900-ban. A Kollégiumban tett lelkész-képesítő vizsgákat jeles eredménnyel, majd 1909-ben lelkészé szentelték Debrecenben.

Működését mint vallás tanár kezdte a Dóczy leánynevelő intézetben. Közéleti működése is sok-

oldalú. Debrecen város törvényhatósági bizottságának tagja, a Keresztény Ifjúsági Egyesületnek elnöke, a MANSZ-nak igazgatója. Több önálló népies és ifjúsági kiadvány jelent meg. A magyar és amerikai lapoknak állandó munkatársa, több egyházi lapnak szerkesztője.

Pályafutása elején Karcagon segédlelkész volt, utána vallás tanár Aradon három évig, majd 1903-tól Debrecenben működött mint segédlelkész, aztán ismét vallás tanár lett itt nálunk 1909-ig, amikor lelképásztorrá választották.

Az egyházban is magas tisztviselői visel, a debreceni egyházmegyének és a tiszántúli egyházkerületnek is hosszú idő óta tanácsbírája, sőt 1938-ban a közbizalom a püspök helyettesévé, egyházközi főjegyzővé választotta meg. Ezt a magas tisztviselői közmelegedésre és nagy körültekintéssel viselte 1942. év végéig.

Munkássága két ízben is legfelsőbb elismerést nyert, a Kormányzó Úr előbb kormányfőtanácsosá nevezte ki, majd a Magyar Erdemrend középkeresztjé adományozta Uray Sándornak.

Híveit szoros kapcsolat fűzi Uray Sándorhoz, igazi „lelképásztorukhoz” a bibliorákok és egyéb egyházi munkákon és akciókon át. Nagy öröm híveinek, hogy még ma is szellemi és testi erejének teljességében van és szolgálhat embertársai javára és Isten dicsőségére.

Nyílt árusítási üzletek zárvatartása az árusítási idő alatt

Az utóbbi hónapok folyamán mind többször fordultak elő olyan esetek, hogy fontos közérdeklődési cikkek (textil, bőr, s vasárú, mezőgazdasági cikkek stb) árusításával foglalkozó kereskedők üzletüket napokon, sőt heteken át elfogadható indok nélkül zárvatartják és ezzel akár a költőt, akár a szabadforgalmú cikkek vásárlását a fogyasztókörökön kívül teljesen megnehezítik, illetőleg lehetetlenné teszik. Ezek a kereskedők eljárásuk indoklásával rendszerint azt hozzák fel, hogy alkalmazottaik szabadságát egyszerre adták ki, vagy a zárvatartás indoklását az árubeszterzés céljából szükséges utánjárásokra hivatkoznak.

Az egyes kereskedők eljárásával kapcsolatos ilyen panaszok a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrhoz is eljutottak, aki a panaszok megszüntetése érdekében leiratban közbölte a debreceni kereskedelmi és iparkamarával, hogy bár a nyílt árusítási üzletek kötelező nyitvatartása

tekintetében ezidőszent törvényes rendelkezés nincsen, a jelzett eljárás a háborús idők közhangulatát mégis károsan befolyásolhatja és a fogyasztókörökön sőt ellátási érdekeit érzékenyen érintheti. Erre való tekintettel nyomatékosan felhívta a kamarát, hogy a kerületben működő összes kereskedők figyelmét hívta fel arra, hogy egyes kereskedőknek a közérdekek össze nem egyeztetését fenti eljárás nem tartja kívánatosnak s amennyiben a jövőben azt kellene tapasztalni, hogy akár költőt, akár szabadforgalmú cikkek árusításával foglalkozó kereskedők üzletüket az árusítási idő alatt elfogadható indok nélkül zárva tartják, úgy a szükségesnek látszó legszigorúbb megtorló intézkedéseket teszi foganatba.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezúton is felhívja tehát a kereskedőket, hogy az előbb elmondott és a közérdekek össze nem egyeztetését eljárásról tartózkodjanak.

Hungária Filmszínház
MA UTOLJÁRA!
Az izgalmas magyar kémfilm!
Ismeretlen ellenfél
Főszereplők: Simor, Földényi, Somogyi, Ajtai, Mihályfi, Greguss, Latabár.
Előadások: fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

Vígyszínház mozgó
MA UTOLJÁRA
szenzációs sikerű német filmek:
Az ötven éves férfi
Heinrich George, Ilse Werner, Paul Wegener a főszerepekben.
Előadások: ½5, ½7 és ½9.

Apolló Filmszínház
Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.
A magyar társadalmi élet reprezentatív filmje:
Dr Kovács István
Páger Antal és Tóth Julia a főszerepekben.

Meteor Mozgó műsora
Csütörtökön fél 5, fél 7, fél 9 órakor utoljára!
Általános közkövönatra!
Az asszonyok filmje!
Zarah Leander:
Asszonyszív
Pénteken: szünet.
Szombaton: BABYLON!

Ma csütörtökön kerül rögtönbíráskodás elé a kabai merénylő legény

A debreceni törvényszéken a rögtönbíráskodás alapján ma, csütörtökön délelőtt 9 órakor vonják kérdőre Elek József 19 éves kabai MÁV órabéres munkást, aki néhány nappal ezelőtt — mint megírtuk — az utcán lelőtte Elek Piroska 14 éves leányt, mert a leány kinevette és nem volt hajlandó fogadni az udvarlását.

A debreceni törvényszék rögtönítélő bíróságának elnöke dr. Székely István tanácselnök, a bíróság

tagjai: dr. Csajághy Sebestyén György tanácselnök, dr. Pogány Béla törvényszéki bír., dr. Tomola Béla törvényszéki bír., dr. Szilágyi Béla törvényszéki bír. A vádat dr. Csiky Mészáros Tibor ügyész képviseli, a bíróság jegyzője dr. Ludmann Gyula.

Elek József a fogházban igen nyugodtan viselkedik, mióta megtudta, hogy nem fogják felkaszani fiatal kora miatt, még az éjszakát is átajludta.

Romániában kiterjesztették a halálbüntetést

Bukarest, aug. 4. A bukaresti hivatalos lapban királyi rendelet jelent meg, amely szerint Romániában kiterjesztik a halálbüntetést a fegyveresen elkövetett rablótámadásra, ha azt éjjel követik el és ha a megtámadott életét veszélyeztette, fegyver és kábítószerek alkalmazásakor, az államvasutak vagy szállítási eszközök meg rongálása esetében, katonai épületek, vagy raktárak megrongálása esetében, az állam tulajdonából való, százezer lejnél nagyobb összeg eltulajdonítása esetében, lopásra, amennyiben az elkövetése elsötétítés, vagy ele-

mi kár ideje alatt történt, alkulcsal való betörés esetére, szolgálatban elkövetett lopás esetére, amennyiben az eltulajdonított összeg az ezer lejt meghaladja, élelmiszerhamisítás esetében, a román, vagy szövetséges hadsereg egyenruhájának jogosulatlan viselése esetére, sikasztás, vagy okirathamisítás segítségével történt egy millió lejnél nagyobb összeg eltulajdonítása esetére, silány hadianyag ellopása esetében, végül a kiviteli tilalom alatt álló áruknak az országból való kicsempészése esetére, ha értéke a százezer lejt meghaladja.

A Debrecenben letartóztatott ál-gróf Kassán is követett el csalást

A kassai bíróság ítélete

a grófi cím használatáról

Beszámoltunk már arról, hogy Debrecenben letartóztatták csalás kísérlete miatt Bethlen Istvánt, akit Kóta István néven is ismernek. Nemlétező erdejéből akart eladni 2000 öl tűzfát és előlegül 10.000 pengőt akart felvenni a fakereskedőtől. A törvényszék hat hónapi börtönrre ítélte el, de a tábla jogerősen négyhónapi fogházra mérsékelte büntetését.

Most derült ki, hogy az ál-Bethlen István gróf Debrecenben megelőzően Kassán is járt és ott is bűncselekményt követett el. Kassai tudósítás erről a következőket írja:

Kisiday Endre kassai háztulajdonost felkereste egy biztos felépítésű öreg úr, aki Bethlen István grófnak mutatkozott be és kis pénzzavarára hivatkozva előbb 300, majd 900 pengő kölcsönt kért és kapott. A kölcsönt megelőzőleg iratokat húzott elő a zsebéből, melyekkel azt igyekezett bizonyítani, hogy nagy pénzösszegeket kell kapnia és csak azért van szüksége a kölcsönre, mert ennek megérkezése késik. A háztulajdonos hiszékenységet alaposan kihasználó „gróf úr” megelégedett a kölcsön visszafizetéséről, mert ezután észrevehetően kerülte hitelezőjét, aki, mikor pénzhez többszöri felszólítás után sem tudott hozzájutni, feljelentette az állítólagos gróft.

A nyomozás során a kassai rendőrségre került „Bethlen István gróf”, akiről rövidesen megapították, hogy Kóta István 66 éves foglalkozás nélküli erdélyi lakossal azonos, aki a külvárosban szerény körülmények között egy szobás lakásban él, de még ennek a bérével is tartozik. A törvényszék egyesbírója előtt azzal védekezett, hogy a kölcsönt már visszafizette, az erről szóló nyugtát azonban nem tudta bemutatni, de visszautasította a család vádját is, mert mint védekezésében előadta, jogosan adta ki magát grófnak.

A kassai törvényszék büntető egyesbírója hitelezési csalásban mondotta ki bűnösnek az előzetes letartóztatásban levő Kóta Istvánt és fogházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet érdekes indokolásában megállapította az egyesbíró, hogy Magyarországról területén nem bírnak

érvénnyel küllálmok hatóságai által hozott határozatok és különben is a magyar tételes törvények már eleve kizárják a grófi címnek ilyen esetekben való használatát. Magyar területen tehát nem használhatja a grófi címet Kóta István. Büntetésének kitöltése után a „gróf úr” eltűnt Kassáról, más városokba tette át működését színhelyét és tovább folytatta széllámosságait. Előbb Nagyváradon gyűlt meg a baja a hatóságokkal, majd Kolozsvárott bukkan fel. Itt nemlétező erdélyi birtokának erdejét bocsátotta áruba s vett fel rá nagyobb előleget. Amikor meleg lett ába alatt a talaj, Ungvárra, majd Debrecenbe költözött.

Üzenetek a frontról

Papp Elemér hadnagy az F. 56 táborig postaszámra üzeni Debrecenben és Szegeden lakó hozzátartozóinak, édesapjának, hogy a szegedi gyermekklinikán fekvő kislfia hogyléteiről azonnal értesítsék.

Kisgyőri Imre szakaszvezető a Z. 610 táborig postaszámra üzeni Debrecenben és Budapestben lakó szüleinek és testvéreinek, hogy jól van, egészséges. Sok levelet és olvasnivaló könyvet kér. Szeretné csókjait küldi.

Marton György szakaszvezető az F. 838 táborig postaszámra szeretettel köszönti Debrecenben lakó feleségét. Semmi baja nincs, kéri, felesége ne aggódjék miatta.

Arany János őrzető a Z. 610 táborig postaszámra üzeni Halápon lakó szüleinek és testvéreinek, hogy egészséges, szeretettel gondolt rájuk, csókjait küldi. Kéri, minél több levelet írjanak.

Bánfi Pál honvéd F. 887 táborig postaszámra üzeni egy debreceni szöke kislánynak, a könyvet megkapta, jól van, milliószor csókolja.

Rády István honvéd üzeni K. 183 táborig postaszámra: főnöknőjét, kartszárait, kereskedő ismerőseit üdvözi. Egészséges, jól érzi magát. Kéri ismerőseit írjanak.

Bokor Gyula honvéd üzeni a K. 183 táborig postaszámra szüleinek, testvéreinek, hogy jól érzi magát. Ferkóval leveleznek. Szeretettel csókolja nagymamáját, Annuska néniéket, Imre és Jóska bácsiékat is és üdvözlő minden ismerőst.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 VIII. 5

Révész püspök is részt vett a jádremetei országzászlóavatáson

Vasárnap lélekemelő ünnepség volt a közeli kies vidéki jádremetén A Jád völgyében elfekvő szép kis község országzászlót kapott és ennek volt ünnepélyes felszentelése és megáldása. A jádremetei országzászlóavatáson igen sokan voltak jelen a közeli városokból. Nagyvárad város is képviseltette magát. Nagyvárad ugyanis Jádremetén telektulajdonos.

Az ünnepség során több beszédben az országzászló jelentőségét ismertették. Majd az első őrségre nagyváradi kis cserkészek vonultak fel a jádremetei országzászlóhoz és ott őrt álltak. Az ünnepség előtti református istentiszteleten D. dr. Révész Imre református püspök hirdette az ígét.

A közönség szava

Jegykedvezményt kérnek a Hév.-től a városi nyugdíjas tisztviselők

A városi nyugdíjas tisztviselők egyesülete az alábbi kérelemmel fordult a helyi vasút igazgatóságához:

Alulírott mint a Debrecen sz. kir. város Nyugdíjas Tisztviselők és Alkalmazottak Egyesületének ügyvezető alelnöke tisztelettel kérem a tekintetes Debreceni Helyi Vasút igazgatóságát, hogy a városi nyugdíjasok részére a villamosjegykedvezményt a tényleges városi tisztviselők részére adott kedvezmény összegére állapítsa meg, engedélyezni sziveskedjék.

Mindannyian Debrecen sz. kir. városnak tényleges tisztviselői és alkalmazottai voltunk, kik annak idején, amikor még nem volt a HéV-nek olyan gazdasági lehetősége és forgalma, hozzájárultunk filléreinkkel a teherviseléshez s így méltányos elbíráshoz — szerény véleményünk szerint — lehetőségünk van.

Legyen szabad megemléznünk azt a körülményt, hogy a MÁV nyugdíjasok és alkalmazottak a tényleges MÁV alkalmazottak és tisztviselőknek járó kedvezményben részesülnek, akiknek talán mint MÁV alkalmazottaknak nincs annyi közül a HéV-hez s nem is lehet, mint Debrecen sz. kir. város tisztviselőinek. Jól lehet, hogy a MÁV-val szerződéses viszonyban van a HéV, azonban, ha csak a ténylegesekkel van, úgy a nyugdíjasok méltányosságából kaphatják meg ugyanazon kedvezményt, mint a tényleges MÁV tisztviselők.

Ha pedig a MÁV nyugdíjasok méltányosságából részesülnek kedvezményben, ugyanolyan elbírálás alapján kérjük a városi nyugdíjasoknak is a kedvezmény kiterjesztését.

Ezen kedvezmény engedélyezése a mai jó gazdasági helyzetben a HéV-nek semmi terhet nem jelent, míg a sorsosapások által igen megterhelte nyugdíjasoknak jelentős összeget jelent ma, amikor a mindennapi megélhetés óriási terhet ró a nyugdíjas rétegre, akiknek más állásuk és jövedelmük nincs, vagy ha van is, az elenyésző, mint a nyugdíjtelmentésük.

Tisztelettel kérem a fenti méltányos indokaim alapján a kérelem teljesítését.

Iklódy János.

Régi fénykép

Ha nagyon szorosan vesszük: a szobanforgó fénykép nem is olyan régi.

Mindössze tízennégy éves.

Csak azóta, amióta ezt a képet valami ügyeskező amatőr papírra kattantotta — mint mondan szokás — sannyi viz folyt le a Dunán, hogy az ember a kép láttára önkénytelenül is felsóhaj egy kicsit, mondván: — Istenem, de régen volt — talán igaz se volt!

A képen ugyanis, ragyogó, békés napsütésben, három alak áll a tükörsima Balaton partján. A nagyobbik fiam, aki akkor négy éves volt, csekélyseggel, aki már akkor is elmúltam négy éves és Etel néni, aki abban az időben negyven évesnek mondta magát, de hogy ma mennyinek mondja, arról fogalmam sincs, mert azóta se találkoztam vele.

Ez az Etel néni imádta a fiamat és a fiam imádta a tejeskoladét. Ez volt közöttük az érzelmi kapcsolat alapja. A tejeskoladé, amit csodálatosképpen soha sem a fiam vett Etel nénihez, hanem mindig Etel néni vette a fiamnak.

De a fiam — dicséretére váljék önzetlenül is vonzódott Etel nénihez. Mindig szép puszit adott neki, holott ki nem állhatta a csunja nénihez. Már pedig Etel néni — Isten látja a lelke — igazán minden volt, csak éppen szép nem volt szegényke. Es ebből származott a tragédia. A fiam és Etel néni között.

Etel néni ugyanis, ha fájdalomosan szákkadi aggszűz letérsóha nem is harapott bele az almába — mégis csak Eva lánya volt. És ha már soha senki más nem mondott neki bókokat, hát legalább a fiamtól szeretett volna kicsikarni valami ehhez hasonlót. A fiamtól, aki az egyetlen lovagja volt és — mint ilyen — nem is olyan utolsó legény, mert épp ebben az időben kapott egy vadonatúj, piros huszárcsákót és ennél fogva nagyon meg volt sértve, ha valaki nem úgy szólította, hogy: huszár úr. De Etel néni úgy szólította. És azt kérdezte tőle:

— Mondd, huszár úr: miért szeretsz te engem?

— Azért! — mondta a fiam röviden és határozottan.

— De miért azért? — faggatta Etel néni valami önmardosó kíváncsisággal. — Tetszem neked?

— Nem! — felelte a fiam még rövidebben és határozottabban. Aztán úgy érezte, hogy ez a válasz talán kissé ridegebb volt a kellelénél és elgondolkozva tette hozzá: — Mert ennekem csak az én anyukám tetszik, mert ő neki olyan szép, jószagú, fehér kabátja van.

Ez a válasz Etel néni is szíven döfte, engem is. En, részemről, odahaza, ebéd közben, hosszabb értekezést tartottam a fiamnak és elnaggyaraztam neki, hogy hazudni nem szabad ugyan és ha Etel néni nem tetszik neki, hát nem muszáj okvetlenül azt mondani, hogy tetszik. Hanem halgattani kell. Mert az ember ne csak őszinte legyen, hanem jó is. És a jó ember soha nem mond olyat egy embertársának, ami annak rosszul esik.

Ez az Etel néni imádta a fiamat és a fiam imádta a tejeskoladét. Ez volt közöttük az érzelmi kapcsolat alapja. A tejeskoladé, amit csodálatosképpen soha sem a fiam vett Etel nénihez, hanem mindig Etel néni vette a fiamnak.

De Etel néni nem felelt. Hanem — a jó Eg tudja: honnan — szerzett egy fehér kabátot. Beszagasztotta, felvette és újból meginterpellálta a fiamat, mondván:

— Na és most, huszár úr? Most éppen olyan jószagú, fehér kabát van rajtam, mint az anyukádon. Most tetszem neked?

Mire a fiam ránézett és azt mondta:

— Azt én neked nem mondhatom meg, mert az neked nagyon rosszul esne.

Történt pedig mindez — mint fentebb említettem — 14 évvel ezelőtt, a Balaton partján. És mennél tovább nézem ezt a korabeli fényképet, annál inkább az az érzésem, hogy régen volt, talán igaz se volt.

Nem azért, mert a fiam akkor négy éves huszár volt, ma pedig tizenhét éves műegyetemi hallgató. Nem is azért, mert én ma jó pár kilométert vagyok több, mint ezen a képen és jó pár dekával kopaszabb.

Hanem — és elsősorban — azért, mert ebben az időben még elhítte nekem a fiam, hogy az emberi társasélet alappillére az őszinteség és a jószág. Sőt, tovább megyek: még én is elhittem magamnak.

De régi ez a fénykép, de nagyon régi!

Zágon István.

A HéV. dícsérete

A villamos megáll a fürdőbejárat előtt

Lapunkban a közönség köréből a napokban szóváltették, hogy a Nagyerdőre kimenő villamos tulfut a fürdő bejáratán és az amúgy is a melegtől elcsigázott közönségnek a vastag homok- és porrétegben kell visszabandukolnia a főbejáratig. Kérték, hogy a villamoskocsik álljanak meg a bejárat előtt.

A HéV igazgatósága mellényolva a közönség panaszaát, tényleg helyesebbnek látván, ha a kocsi a közönség kényelmére közvetlenül a fürdőbejáratnál állanak meg, nyomban intézkedett és a villamosok ma már a főbejárat előtt állanak meg. Még hozzá a leszálló helyet alaposan locsolják is, úgyhogy por sincs.

A HéV igazgatósága megérdemli az elismerést a gyors és helyes intézkedésért.

—ooo—

Még egyszer a rádióról

B. J.-né aláírásával a napokban megjelent közérdekű levéllel kapcsolatban, mely szóvá tette, hogy illetékes hatóság tiltsa el a kora reggeltől késő estig nyitott ablak mellett való rádióhallgatást, M. J. előfizetőtől érkezett a másik szempontot megvilágító hozzászólás.

A dolgozó ember — írja M. J. — örül, ha egész napi munkája után egy kis üdítő zenét hallgathat estenként, vagy reggel munkába indulás előtt. A legtöbb helyen ugyanis olyan rádió van, mely este 9-től már olyan

Az augusztusi petróleum-utalványok beváltásán

Felelemlik a petróleumadagot

Ertesíti a Közélemezési ügyosztály a város érdekelteit, hogy a petróleumutalványok 11. és 12. számú szelvényeire az 1943. évi augusztus hónap összesen 8 (nyolc) deciliter petróleum vásárolható a petróleum árusításával megbízott kiskereskedőnél a napi fogyasztói áron. A petróleumutalvány 11. sz. szelvényére 4 (négy) deciliter, a 12. sz. szelvényére szintén 4 (négy) deciliter petróleum szolgáltatható a szelvények egyszerre is beválthatók. A petróleumutalványok 11. és 12. szelvényei csak a f. évi augusztus hó 31-ig váltathatók be. Az utalvány szelvényre bármely hatóságilag megbízott petróleum kiskereskedőnél lehet vásárolni. Polgármester.

Tíz lapméter terület leborisára faragott vagy faragtalan terméskövet keresek

Ajánlatot „Terméskövet” jellegre a kiadóra kérek.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 31-én reggel 8 órától, augusztus 7-én reggel 8 óráig: „Nap“ Piac u. 1. telefon: 27-73 „Arany Egyszaru“ Kossuth u. 8. sz. telefon: 24-96. — „I. Rákóczy“, Miklós u. 55. telefon: 23-43. — „Sztankay“ Szent A. u. 64. telefon: 25-58.

Gaál Évike, a 12 éves balett-táncosnő előadást rendezett a Vöröskereszt javára

A „nagyok“ úgy szokták csinálni, hogy mielőtt határoznak a jótékony célú előadás megrendezése tekintetében, előbb bizottságot küldenek ki, számos ülést tartanak, majd al- és szakbizottságokra osztanak és végül...

A kis Gaál Évike, aki összesen 12 esztendő és az Operaház egyik leghatékosabb kisse táncosnője, nem így csinálta. Előbb elhatározta, hogy a hónapok jására előadást tartanak, meg is csinálták és aztán ülészetek. Az ülés tárgya egy levél megírása volt, melyben a történetek közlik. Nem megírás végett, hanem a „jövendelmét“ kérték, juttassuk el a Vöröskeresztnek. A levél, melyet Szabó Judit kisaasszony, a Dóczy gyórkori iskola III. elemi iskolás növendéke írt, így hangzik:

Kedves Szerkesztő Bácsi! Tegnap volt a nevemnapja. Eből az alkalomból mi, gyermekek, egy kis előadást rendeztünk. Meghívtuk az udvarban lakó kedves szomszédokat. Az udvaron kis színdarabokat és szavaltókat adtunk elő. Az előadást Gaál Évike, az Opera balett iskolájának növendéke rendezte. Az előadás jól sikerült. Szerepeltek: Gaál Évike, Szabó Judit, Ungváry Dudi, Schiffer Zsuzsi és Kati, Zelenák Olga. Húsz pengő gyűlt össze belépődíjakból. Kérem szépen, tessék szíves lenni ezt a csekély összeget a Vöröskeresztnek elküldeni. Fáradságát előre is köszöni Szabó Judit Dóczy gyák. isk. III. o. tan.

Anélkül, hogy a rendezőt, Gaál Évikét súlyos bírálattal akarának illetni, meg kell állapítanunk, hogy az előadás kevés híján „botránnyba“ fullt. Elfelejtett ugyanis a rendező hölgy zene-karról gondoskodni. A közönség természetesen látni akarta Gaál Évit táncolni, mert hiszen mesz-sze földön híres arról, hogy győz-szerűen táncol. Se zenekar, se gramofon nem lévén, a balett-növendék kijelentette, hogy sajt-bálatára nem táncolhat. A kö-zönség azonban leleményesebb volt. Elkezdtek füttyölni — óh, nem a táncosnő rendezőt, — ha-nem a Kékűnna keringőt, — má-sok meg, akik még kezdő fütty-művészek voltak, énekeltek és Gaál Évike így módjában volt fergeteges tapsokat aratni bemu-tatott remek balettszámával.

A közönség majd megezte a 6-12 éves szereplőket és bizony senki sem sajnálta a magasabb művészi élvezetért az egyébként borsos belépődíjat.

— Új titkos tanácsosok. A Kormányzó Úr Öfömlétsége a m. kir. miniszterelnöknek a miniszterium nevében tett előterjesztésére dr Czapik Gyula egri érseknek, Grósz József érsek és Kriston Endre felszentelt püspök, egri nagyprépostnak a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— Kormányzói kitüntetés. A Kormányzó Úr Öfömlétsége a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr Horváth Győző felszentelt püspök, nagyprépost, felsőházi tagnak a haza szolgálatában szer-zett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Érdemrend nagykereszt-jét adományozta.

— A pápa megváltoztatta sétája időpontját. Mint Vatikánvárosból jelentik, a Szentatya augusztus 1-étől megváltoztatta mindennapi sétája időpontját, ezentúl szokásos mindennapi sétáját a reggeli órák-ban végzi el, míg eddig délután sétált. (MTL)

Egy szabadkai gyógyszerész felrobbantotta gyógyszerétárát és saját magát

Szabadka, augusztus 4. Aradszki István 57 éves szabadkai gyógyszerész a Zimonyi-úton levő gyógyszerétárát kedden este fél 8 óra tájban ismeretlen anyaggal felrobbantotta.

A törmelék maga alá temette a gyógyszerészt, aki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány órával kórházba szállítása után meghalt. A robbanás következté-

ben elpusztult a laboratórium és a szomszédos hálószoba.

Szerencsére a robbanás idejében a gyógyszerészen kívül mások nem tartózkodtak az épületben, így a robbanás több áldozatot nem követelt. A gyógyszerész egyébként ezelőtt két héttel öngyilkosságot kísérelt meg, de akkor sikerült megmenteni. Tettének oka egyelő-re ismeretlen.

— Derzsy Kálmán okl. mezőgazdát a m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. gazdasági felügyelői tisztí személyzet létszámába a X. fizetési osztályba sorolja. minőségű m. kir. gazdasági segédfelügyelővé kinevezte a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz. Az újonnan kinevezett mezőgazdasági segédfelügyelő Derzsy Kálmán-nak, a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadóvállalat főtisztviselőjének fia személyében kiválóan képzett, értékes, kitűnő szakembert nyert a gazdasági felügyelői kar.

* Esküvő. Pál Katalin okl. tanítónő és Dominke Ernő m. kir. főhadnagy f. hó 7-én d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket a ref. Nagytemplomban.

— Tézene. Kedvező idő esetén ma, csütörtökön délután 7-8 óráig a hajdúezred fúvózenekara Jakó Dezső m. kir. honv. főkar-mester vezényletével térszertart a következő műsorral: 1. Erkel: Hunyadi László, nyitány. 2. Grieg: Solveig dala. 3. Grieg: Norvég nászmenet. 4. Verdi: Aida, operaszízet. 5. Hubay: „Hejre Kati“, csárdajelenet. 6. Chopin: Keringő (Esz-dur). 7. Japán nemzeti induló. 8. IV. honvédkerületi induló.

— Százötven éve született a „honvéd“-elnevezés atyja, az első magyar katonatudós, Kiss Károly. Kiss Károly dicsőséges katonai működés után, melynek során résztvett a drézai csatában, a lipocsei úgynevezett „népek csatájában“, a francia háborúban, az irodalom varázskörébe került, az Akadémia és Kisfaludy Társaság tagja lett. Kiss ötlete volt, hogy azoknak a reguláris csapattesteknek, amelyeket a nemzetőrökre túl szerveztek, „honvéd“ legyen a neve. 1848-ban egyébként őt bízták meg a nemzetőrség szervezésével, a szabadságharc után tízévi várfogságra ítélték és barátai közbenjárására nyolcévi szenvedés után szabadult meg. Az első magyar katonatört. 1866-ban halt meg.

— Finnországban nagy a munkakerőhiány. A szénabetakarítást is abba kellett hagyni, mert közben a rozsol kellett learatni és nem volt aratómunkás. Az államnak százezres munkástömegekre lenne szüksége a nyári mezei munka elvégzésére.

— A budapesti strandolók sorából három halálos áldozatot követelt a víz tegnap. Horváth József 18 éves klubszolga a mély vízbe fejest ugrott és nem is került elő. Kőbányán Kerekes Gábor 19 éves munkás fürdés közben a tóba fulladt. Kelemen Anna munkásnő a szabad Dunában merült el.

— A zágrábkörnyéki kirándulásokhoz engedély szükséges augusztus 8-tól kezdve.

— Budapesten két autó egymásnak rohant a Fagyas-utca sarkán és az egyik autóból Schacherer Frigyes kábelgyári igazgató kivágódott a kövezetre, ahol koponya-alapítörést szenvedett. Az igazgató életveszélyes állapotban szállították a kórházba.

* Veszprémi kartellen kívüli benzinkútnál motorkó P. 1.02. Széchenyi-u. 3.

* Augusztus elején új tanfolyam kezdődik a Simai Magdolna és Sipkovits Béláné Slezák Mária gyorsíró és gépiróskolájában. Piac-utca 73. Előkészítés államvizgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon 22-53. Debreceni tanker. főig. eng. szám: 5548/1942

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez álmosság, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.
DARMO!

Halálra verte a nevelő az árvaház egyik növendékét

Budapesten a Vilma királynő út 25. számú házában van a zsidó fiúárvaház, melyben mint nevelőt alkalmazták Weszeli Károlyt. A fiúárvaházban 10-16 éves fiukat neveltek, akik napközben iparosmestereknél tanultak. A növendékek nem szerették a nevelőt, mert goromba ember volt és sokszor verte is őket. A fiúk bosszúját az elmúlt héten szétszedték a nevelő ágját és a berendezési tárgyakat is átrakták. A tréfában nem vett részt a 15 éves Malek György, mert későn tért haza és azonnal elaludt Weszeli a fiúk csínytevése miatt Lederer Mór igazgatóhoz ment panasza és azzal együtt jelent meg a hálóteremben, ahol botalt és a suroló kefe nyelével verték az ágyban fekvő fiukat. Malek is kapott egy ütést a fejére és ájultan maradt ágyában. Orvost hívtak hozzá, de állapota nem javult és meghalt. A hatósági orvos jelentette a gyanus halálesetet. A rendőrség a növényfélék vallomása alapján letartóztatták a nevelőt. Az igazgató ellen is folyik az eljárás.

Robbanó cukrosdobozok Szófiában

A szófiai rendőrségnek jelentették, hogy luxuscsoomagolású cukrosdobozt találtak egy háznak az udvarán. A házbeltiek gyanús-nak találták a fényűző kivitelű dobozkat és nem nyitották fel. Ez volt a szerencsésük, mert erős robbanóanyaggal volt töltve a „cukrosdoboz“. A rendőrség felhívta a lakosság figyelmét a cukrosdobozokra rejtett bombákra.

— A svéd nők alaposan kivesszik részüket a nemzeti munkából. Egy kimutatás szerint 800.000 nő irtak össze, akik általános mozgósítás-nál már mint kész munkások jelen-kedhetnek a férfiak helyett. Az elmúlt évben már 30.000 városi nő gyakorolta a falusi életben elő-forduló munkákat.

— Augusztus 9-én életbelpnek Budapesten az új közlekedési vi-teldíjak. A belügyminiszter által jóváhagyott villamosjegyek árai a következők: gyermekjegy 16 fillér, váltójegy 40 fillér, menetjegy 70 fillér, menetjegy 70 fillér, villamos—auto-busz átszállójegy 80 fillér, napi-jegy 4 pengő, hétnapos hetijegy 4.10, hatnapos 3.40, tanulójegy 2.—, külterületi hetijegy 3.— P. A 20 és 30 filléres szakaszjegy ára változatlan, azonban reggel 5-9, délután 5-fél 8 között a 20 fillé-res jegy érvénytelen.

— Halális játék a vízbefulladással. Budapesten az OMTK strandon Kelemen Anna 21 éves munkásnő a társainak bemutatva, hogyan viselkedik egy vízbefullad. Remélten kiabált, vergődött a vízben, elmerült, majd felmerült és végül nevetve úszott a partra. A leány később kitartóan úszkált a vízben, elfáradt nagyon és a mély vízben segítségért kiabált, hogy mentsek meg, mert minos már ereje ahhoz, hogy a partra menjen. A parton nagyobb csoport gyűlt egybe és nevetve figyelték a leány vergődését, úgy vélték, hogy most is csak játszik és nem mentek segítségére. A leány így fult a vízbe egy sereg jó úszó szemelattára.

— Személyenként öt deka vaját kap mindenki Budapesten és környékén a közellátási szelvényív S-betűs szelvényeire.

— A sorsolásra nyert verseny-lőért 4600 pengőt kapott Földi Károly budapesti banktisztviselő, aki résztvett a megyeri zárónapon és az ő sorsjegye nyerte a versenygyőztes lovat, a Fruskát. A lovat a szerencsés nyerőtől báró Mirbach ménese részére vásárol-ták meg.

Gyászrovat

Hacker Julia hosszas betegség után elhunyt. Temetése pénteken 5 órakor lesz a diszravatalozó te-remből. Gebauer rendezzi.

Mit kérnek a pénzügy-minisztertől a csizmadia székház eladásai kapcsolatban

A Csizmadia Árucarnok Szövetkezet — mint megírta — a székházát eladta, illetőleg else-relte a Hatvan utca 8. számú házas telekkel, amely kisebb er-tékű.

A szövetkezet azt kérte a pénzügyminisztertől az ipar-es-tületi elnök útján, hogy a tel-lyel külön-külön engedélyezze az adómentességet. Azt is kéri, hogy a teljes kü-lönbözeti összeget, tehát nem-csak az öt százalékot kiöss'há-s-sák a tagok között.

A katonai szolgálatot teljesítő cipőkereskedők a legnagyobb kedvezményben részesülnek

A Magyar Cipőkereskedők Or-szágos Egyesülete főnöki aloz-tálya kimondotta, hogy minden elkövet úgy a gyáraknál, mint a termelőknél, hogy azok a cipő-kereskedők, akik katonai szol-gálatot teljesítenek, a legnagyobb kedvezményben részesüljenek az árúellátás területén.

Kimondották, hogy a műanyag talpú lábbelikészletek elosztásá-n első sorban a hadviselt cipőkeres-kezők érdekeit vegyék figye-lembe.

A cipőkereskedők lapja közli, hogy hasonlóan a bőrtalpu cipők-höz, a műtalpu cipőknél is típus cipőket rendszeresítenek, nőknél, férfiaknak és gyermekeknek.

— Túristák figyelmébe! Hajdú szoboszló gyógyfürdőre túrista-kirándulás szombat, folyó hó 7-én, indulás a reggeli sebes, vagy a délutáni személyvonattal. Falál-kozás a nagyállomáson. Jegyét mindenki maga váltja. Költség se-besvonattal oda-vissza 6.20 P. sebes-személy kombinált jeggyel 4.30 P. Visszaérkezés szombat este fél 11-kor. Étkezés tetszés szerint. Strandolás a gyógyfürdőben. Reg-geli sebesvonat 4.47-kor, délutáni személyvonat 14.20-kor indul.

— Protestáns női munkásüdülő létesítettek Balatonszárszón, — amelyben 30 gyárimunkásnő, ház-tartási alkalmazott és tisztviselő talált felüldülést.

— Kettős politikai gyilkosság történt Krusevo bolgár városban. Orvlövészek meggyilkolták a nem-zeti propagandaszolgálat kerületi felügyelőjét, Dejanovot és a bol-gár leventeszervezet parancsnokát a macedon felkelés 30. évforduló-jának megünneplésén. Az orvlövés-zek üldözése folyik.

— A betörésekből szerzett pénz-ből naponta 500-600 pengőt vesz-tett pénzdobáló játékon a buda-pesti Béke-téren Füstös Károly rovottmultú alkalmi munkás. El-fogásakor hangoztatta, hogy betö-réseit este 10 óra előtt követte el. Ennek dacára valószínűleg sta-táriális bíróság elé kerül, mert bi-zonyítékok merültek fel, hogy el-sőtétítés alatt tört be a gyárakba nyomdákba és magánosokhoz.

A Gabonabevásárló Rt. debreceni kirendeltsége (irodája az István malomban) vásárol mindenfajta terményt, melyek szállításához
zsákot bocsát a gazdaközönség rendelkezésére
az István malom kőraktárában levő zsákraktárából.

SPORT

A Kispeszt legjobb csapatával jön Debrecenbe

Kitűnő sportcsemegéhez jut a debreceni sporttársadalom vasárnap, amikor délután fél hat órai kezdettel a Diószegi-úton a Kispeszt NB I. csapata az újonc debreceni NB I-es DVSC-vel játszik barátságos mérkőzést. A mérkőzés érdekessége abban rejlik, hogy ez a mérkőzés jó erőpróba lesz annaké, hogy milyen képességeket rejt magában az erősítés nélküli DVSC. A Kispeszt ugyan nem valami előkelő helyet foglalt el a bajnokság végén, de ebben nagyban közrejátszott az a tény, hogy az elmúlt évben fiatalított a csapat és az elmúlt idény az összeszokás éve volt.

A mostani Kispeszt már egyérorrort, kitűnő erőt képviselő együttes és az új bajnoki idényben jelentősebb szerepet fog játszani az előző évnél. A DVSC-nek tehát nem lesz valami könnyű dolga, mert jóformán az a játékosgárda áll ki, amely kivívta az elsőosztályba jutást. Ez a csapat most vasárnap fog tanúbizonyságot tenni, hogy méltó-e az „igéret földjére”, vagy sürgősen erősíteni kell, ha nem akar a kiesés szomorú sorsára jutni. A múlt vasárnapi mérkőzés, melyen minden megerőltetés nélkül győzött a DVSC, nem lehet alap a bizakodásra, hiszen olyan csapat ellen győzött, amely az NB II-ben is csak középcsapat.

A Kispeszt csapata szombaton Érsekújvárot szerepel és csak vasárnap érkezik Debrecenbe.

A nagy mérkőzés előtt, fél 4 órai kezdettel szintén jó mérkőzés kerül lebonyolításra, mert ekkor a régi „debreceni labdarúgók” és a régi „nagyváradi labdarúgók” csapatai mérkőzést játszanak. Ezen a mérkőzésen olyan játékosok játszanak, akik ezéltől 10-15 évvel játszottak a „nagy” DVSC-ben és a Bocskayban. A debreceni „old-boyok” csapata a következő felállításban fog játszani: Farkas — Szolárszky, Bertók — Zöld, Mór, Horváth — Polanczky Béla, Polanczky János, Kántor, Sidó, Mertin-Merényi. Ezek a nevek mindennél többet mondanak, mert ők voltak azok, akik másfél évtizede Debrecen labdarúgósportját képviselték. Tehát az előmérkőzés is kitűnő sportcsemegét fog szolgáltatni és minden valószínűség szerint szép sikert ér el a DVSC.

Mi lesz Rabbal? Mint megírtuk a DVSC vezetősége tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy az újjáépített kitűnő játékos, Rab a következő idényben már a DVSC színeiben rugja a labdát. Az úgy kissé bonyolulttá vált, mert Rab nem látogatja az Újvidéki edzéseit és Debrecenbe szeretne jönni, de a vezetőség nem enged. — Most újabb fordulat állott be, mert Lindenberger Gyula, a DVSC egyik vezetőségi tagja, leutazott Újvidékre Rabért és rövidesen dűlőre jut ennek a játékosnak az ügye is.

Kerületi ifjúsági egyesületek közötti atlétikai pontverseny került lebonyolításra vasárnap délután 4 órai kezdettel a DEAC sporttelepén. A versenyen a kerületi számottevő egyesület indított ifjúsági atlétákat. Debrecenből a DVSC ifjúsági gárdája az esélyes.

Felkérem az alant felsorolt labdarúgó-játékosokat, hogy ma délután 6 óra okvetlen jelenjenek meg az egyetemi sporttelepen: Timár, Molnár, Sárosi, Balla, Fejér, Figula, Réthy, Kökötits, Bartha Zoltán, Szegedi, Kiss Lajos, Kuritár.

A Ferencváros csatársorában újra helyet kap Onódy. Az esti mérkőzésen már Onódy irányítja a zöldfehérek támadósrát.

A magyar labdarúgó válogatott svédországi szereplése kibővült, mert a dánok és a finnnek meghívását is elfogadta az MLSZ és így három helyen mérkőzik labdarúgó válogatottunk.

Németh Tóni vissza szándékozik menni az Újpestbe. Kiszivárogtatott hírek szerint olyan feltétellel engedték át a Vasasnak a kiváló szélsőt, hogy amikor kéri, visszamehet volt együletébe.

Kiszely a Vasasba tart. Megírtuk, hogy a Ferencváros Kiszelyt át szeretné adni más egyesületnek és a legújabb híradás szerint a Vasas szívesen átvenné a ferencvárosi tankot.

Finta valószínűleg kimarad a Ferencváros csapatából. A kiváló játékos is úgy látszik talponba került, pedig milyen jól használható összekötő lenne Finta Károly Debrecenben... Jó lenne meg szerzése érdekében lépéseket tenni.

Toldi Géza első edzői sikere. Toldi visszavonulva a labdarúgói pályától, leszerződött a Z. Danuvlához edzőnek. Pár nap telt el és már Toldi serényen dolgozik a csapat erősítésén. Ujabban Győrvárit, a fiatal tehetséges csatárt igazoltatta le.

Schaffer edzői működését felfüggesztette az Edzők Testülete. Az Edzők Testülete ajánlott levélben értesítette a Ferencvárost, hogy nyújtsa be Schaffer szerződését, mert különben felfüggeszti működési jogát. A Ferencváros a felszólításnak nem tett eleget és így az Edzők Testülete felfüggesztette Schaffer Speciális jogát.

Vörösi megint baj van — írják a szegedi lapok. A Szeged tehetséges játékosai az edzéseket nem látogatja, a vasárnapi öbesei mérkőzésről igazolatlanul távol maradt. Ma az egyesület fegyelmi bizottsága foglalkozik a játékos ügyével. Egyesek tudni vélik, hogy Vörösi renitenskedésének háttérében a kitűnő labdarúgó távozásra áll — talán éppen Debrecenbe. Bár őszintén szólva, ha a nézetünk szerint már is kissé túllétekel Vörösi gyerekekkel annyira baj van, nem lenne jobb mégis otthagyni Szegeden?

A DVSC leigazolta Szabót, a Pomázi FC tehetséges fedezett-játékosát, aki egyik legutóbbi edzésen próbát játszott Debrecenben és megnyerte a vezetőség tetszését.

Zilahy ügyében, amennyiben a DVSC és a NAC vezetősége nem tudna megegyezni, az MLSZ fog dönteni. Egy bizonyos: Zilahy nem megy el Debrecenből, ahova, mint ifjúsági játékos került a NAC-tól (értesülésünk szerint akkor szép összegnek számított díj ellenében), itt fejlődött ki, itt lett kitűnő fedezett a NAC ifiben csatárt játszó Zilahy. Valószínűleg az MLSZ megszab egy jóképességű ifjúsági játékosért járó lelépési díjat, ami nem lehet nagy összeg.

Kapros dr. 180 cm-es ugrással nyerte a magasugrást Győrött. A kitűnő debreceni atléta négyes holtverseny után ugrotta át a 180-as magasságot és ezzel első lett. Kapros dr. egyébként most Győrött tölti szabadságát és értesülésünk szerint, mint hármasmugró bevalogatják a Svájc elleni magyar válogatottba.

Beszámoltunk arról, hogy a debreceni úszók sikeresen szerepeltek a palicsi országos úszóversenyeken. Mindazonáltal oly hirtelen is akadt, mintha a debreceni úszók várokozások alul szerepeltek volna.

Kettesy Tibor, aki lent volt Palicson, így nyilatkozott az eredményről:

— En ott voltam, mint az úszók vezetőhelyettese. Láttam, hogy úszóink, számszerint 16-an, 50-es létszámú egyesületekkel vették fel a versenyt és olyan úszókkal, akik az egész télen edzésben voltak, míg ők a verseny előtt csak négy héttel kezdhették el az edzést. Ilyen előzményekkel, egy országos női hátriszobajátékot, 8-10 idős futamok számokban, amelyek futamoként 8-9 úszót jelentenek, több 4-ik, 5-ik helyet és így 60 egyesület közül a 10-ik helyet érték el. Tehát egész nyugodtan állíthatom, hogy úszóink teljes sikerrel állták meg helyüket.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A terménybeszolgáltatás mai rendje a jövő gazdasági évben s érvényben marad

Felhívás a gazdákhöz

Az aratás, betakarítás és cséplés befejezése után minden gazda hozzákezd az őszi tántáshoz. A munkálatok megkezdésével kapcsolatosan illetékes helyről felhívják a gazdákat figyelmé arra, hogy a terménybeszolgáltatás mai rendje a jövő gazdasági évben is érvényben marad.

Eppen ezért a gazdák úgy készítsék el számvetésüket és ügy osszák be számtőrdíjüket, hogy a kataszteri tiszta jövedelem kivett búzaegységét be tudják szolgáltatni.

Nem lehet ugyanis szó arról, hogy a beszállítási köteleesség mértékét a kataszteri tiszta jövedelem helyett már most a termelési kataszter alapján állapítják meg, mert ehhez a szükséges adatok és tapasztalatok a dolog természeténél fogva még nem állhatnak rendelkezésre. Minden gazda úgy kezdjen hozzá az őszi munkálatokhoz, hogy számtőrdíjének gondos megművelésével megkönnyítse a maga számára a beszállítási kötelesek teljesítését.

Mit kell tudni a „vas”-rendeletéről

Mint már röviden jelentettük, a hivatalos lap szerdai száma közli az ipartügyi miniszter 38.000/1943. Ip. M. számú rendeletét az egyes vas- és acélcikkek forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában.

A rendelet szerint hengelt vagy húzott rúd-, idom- és abroncsvasat, 3 mm-nél vastagabb vaslemezt, bútorrugót, drótot, sodronyszeg, kerékrafvasat és lópatkóvasat a kereskedő és az e cikket előállító vállalat csak vasárvasárlási jegy ellenében vagy a m. kir. ipari anyaghatóság külön engedélyével szolgáltathat ki.

Az említett cikkek közül a fogszerzőközönségre különben a drótnak, a sodronyszegnek, a kerékrafvasnak és a lópatkóvasnak van jelentősége. Drótjegyet és sodronyszegjegyet csak a kisiparos és a mező- vagy erdőgazdálkodást ízó személy kaphat. A kisiparos a jegyet a lakóhelye szerint illetékes ipartestülettől, a mező- és erdőgazdasági foglalkozású személy pedig a lakóhelye szerint illetékes vaselosztó bizottságtól igényelheti. Vaselosztó bizottságot — Budapest székesfőváros kivételével — minden vá-

rosban és községben kell alakítani. A rendelet ezenfelül lehetővé teszi azt is, hogy a fogyasztókönység jegy nélkül, fogyasztói vásárlási könyvbe bejegyzés mellett, havonként legfeljebb ötven dekagramm drótot és húsz dekagramm sodronyszeget szerezhessen be a kiskereskedőtől.

Az olyan személy, akinek kerékrafára vagy lópatkóra van szüksége, a lakóhelye szerint illetékes vaselosztó bizottságtól utalványt igényelhet s részére a kisiparos, illetőleg a szegődményes (konvenció) iparos a kerékrafót és a lópatkót csak az utalvány ellenében készíti el. A Budapest székesfőváros területén lakó kisiparos részére azonban a kerékrafó és a lópatkó elkészítéséhez utalványt szolgáltatni nem kell. A kisiparos és a szegődményes iparos a kerékrafóvasat és a lópatkóvasat a lakóhelye szerint illetékes ipartestület (ipartársulat) által részére kiadott jegy ellenében szerezhetheti be. A gyáriparos részére a rendelet hatálya alá eső cikkek beszerzése céljából a m. kir. ipari anyaghatóságtól ad engedélyt. A rendelet augusztus 15. napján lép hatályba.

Mi van a borjúvásárlások körül

Közös húsitermelési eljárást akarnak a húsiparosok

A debreceni húsiparosok egyik gazdasági szervének ülésén Szilágyi József szakosztály elnök bejelentette, hogy kedden az állatvásár után több panasz érkezett hozzá amiatt, mert a piacon nem tudtak borjúhoz jutni. Szerinte az eladók már az országúton megrohanták, az élő állatok árát felverték, jóval a törvényes áron felül. Zöld József h. polgármester előtt ismertette a helyzetet és azt javasolta, hogy a kérdés megoldására vezesse be a közös húsitermelési eljárást. Csak a törvényes húsiparosok vásárolhassanak borjút, mert különben visszaélések történhetnek. A közös húsitermelést

vagy a vágóhid, vagy a kijelölt nagyvágók, esetleg a kijelölt húsiparosokkal végeztessék.

Elmondotta Szilágyi József, hogy Zöld József h. polgármester a javaslat gyakorlati kivételét a telefonon meghívott MAHUSZ vezetővel nyomban megtárgyalta. Pánya igazgató a szövetkezet nevében kijelentette, hogy vállalják a kivételt, de nincs a lebonyolításhoz helyiségük. Zöld József erre a bizottsággal autóra ült, azonnal kiment a vágóhidra, helyszíni szemlét tartott és kijelentette, hogy gondoskodik megfelelő helyiségről.

Az augusztus 1. előtt megvett téglát a régi áron kell kiadni

Cementet kérnek az iparosok.

A képesített kőművesmesterek Szodray Ferenc elnökkel ülést tartottak. Elsősorban Nagy Sándor kőművesmester a munka bérkiszámításával kapcsolatban adott ismertetőt és felhívta a mestereket tartsák be pontosan a rendeletet, mert hathónapi fogház és nyolcezer pengő pénzbüntetés jár, ha a rendeletet nem tartják be.

Szodray Ferenc elnök közölte az Iparkamara értesítését, hogy számottevő építőanyagot bocsájtanak rendelkezésre. Tiltakozását fejezte ki ellenben amiatt, hogy a Téglaterkeztető kft. azt követelte a mesterektől, hogy akik a múlt héten már kifizették a nekik kiutalt téglá árát, fizessék meg utána a felemelés követ kezében jelentkező árkülönbözetet is. Kérte a mestereket, hogy aki már kifizette a téglát, semmi körülmények között ne fizessen utána egy fillért sem. Kötelesek a téglát kiadni azoknak, akik augusztus 1. előtt megvették és kifizették. A rendelet ugyanis csak augusztus 1-től emelte az árakat, nem pedig visszamenő hatállyal.

Tóth Béla kőművesmester bejelentette, hiába ment szombaton el a tégláért, nem adták ki, hétfőn viszont már a felemelt árát fizették meg vele.

Az elnökség erre ismertette a téglára vonatkozó rendeletet. Aki a gyárban levő téglát megvette és nyolc napon belül elszállítja, azzal szemben a kft. nem számolhat el különbséget, de még később sem, legfeljebb társulási költséggel terhelheti a téglát.

A rendelet szerint a tömör I. o.

falazó téglá alapára 50 pengő, — ehhez a rendelet 87 százalékos emelést engedélyez, ami 93.50 Pengő felel meg. Hozzáadnak 10 százalékos fázisadót. Hangsúlyozták azonban, hogy Debrecenben I. osztályú téglát a kft. nem ad ki, a II. osztályú téglá ára azonban csak 45 pengő alapárú. — A szállítási jegyzéken rajta kell lennie, hogy I. vagy II. osztályú téglát adott-e ki a kft.

Abel Lajos kőművesmester bejelentette, hogy utalványt, amelyen ötvenpengős alapárát számították de nem írták rá, hogy I. o. téglá.

Szodray elnök kijelentette, hogy haladéktalanul eljár a kft-nél, hogy az utalványokat, melyek augusztus 1. előttől szólnak, a régi áron váltsák be.

Kiss István kőművesmester javasolta, hogy keressék meg dr. Vásáry István s Nagybakay Antal képviselőket és kérjék segítségüket, hogy a debreceni kőművesmesterek is — mint ez más városban is történt — a sürgős munkájuk befejezéséhez cementet kapjanak.

Még egy érdekes eset történt az ülésen. Jary László református igazgató tanító megkereste az Ipartestületet és elmondotta, hogy együtt utazott egy építőmesterrel és véletlenül elcserezték felöltőjüket. Kérte kuttassák ki, hogy ki az és a jöhísemű tévedést így hozzák helyre. — Az ülésen nyomban jelentkezett Maruczinecz Mihály kőművesmester aki szintén kuttatta a tanítót, ki visolta az ő felöltőjét vitte el és így most hozzájutnak a saját felöltőjükhöz.

Rendelet a tüzfűtészet igénybevételéről

A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter vagy az általa megbízott hatóság a közellátás zavartalanlásának biztosítása érdekében tartalékképzés céljára igénybe vehet bármely fuvaros vállalat (vállalkozó) legalább 10 tonnás té telben a szállított tüzfűtészetnek meghatározott hányadát.

Az igénybevett készlet átvételnek és forgalombahozatalának módjait a közlekedési és kereskedelmi miniszter állapítja meg. Ki ágásth követ el és két hónapig, háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a kereskedelmi és közlekedési miniszter intézkedését megszegi vagy kijátssza. (MTI.)

A csimadiaz szakosztály ülése

A csimadiazszakosztály Komlóssy Lajos elnökkel ülést tartott. Arra kérték Szabó Gábort, hogy vállalja továbbra is az elnöki tisztséget. Szabó kijelentette, hogy ezt csak akkor hajlandó megtenni, ha a teljes bizalom hirtökában működhetik.

Gyarmathy József összetartásra hívta fel a csimadiazmestereket és kérte Szabó Gábort, hogy a jövőben is, amit tud, tegyen meg a közönségért, hogy anyaghoz jussanak és dolgozhassanak. Komlóssy Lajos hangsúlyozta, hogy a Szabó Gábor által követett úton dolgoztak ők is és a jövőben is segítő munkatársaik akarnak lenni.

A szakosztály egyhangulag bizalmat szavazott Szabó Gábor-

nak, akit az Ipartestület elnöki tisztségébe visszahelyezett.

Nem vették tudomásul Papp László jegyző betegség miatt felmondását. Szodray József felügyelőbizottsági elnök jelentését elfogadták, mely az ügykezelést rendben találta. Papp jegyzőnek öthónapi szabadságot engedélyeztek és addig Kozma Gyula helyettesíti. Szűcs Lajos felolvasa Szodray József lemondását a szibogó felügyelőbizottsági ellenőri tisztségéről. Ezt elfogadták, de kérték, hogy az új választásig lássa el feladatát. A szakosztály ezután a munkabérek helyes kiszámítási ügyét tárgyalta meg.

330 kabátbélést kaptak a debreceni nőiszabók

Debrecenben 240 női szabóiparos működik, akik most 330 méter kabátbélelés anyagot kaptak. Ebből a mennyiségből 110 megrendelőnek jutott három méterjével egy-egy kabátra való bélelés. A többi szükségletet a legközelebbi kiutalásból fedezik.

Debreceni állatvásár

A debreceni állatvásárra sertesből felhajtás 106, eladás 54 darab volt. Juhból 30 darabot hoztak a vásárra. Kecskéből felhajtás 5, eladás 3 darab volt. Az árak maximálisak voltak, az irányzat lanyha. Lóbol felhajtás 252 darab volt, eladás 96 darab. Szarvasmarhából 396 darabot hajtottak fel, eladtak 175 darabot.

Borjú ára 2.10-2.40 pengőig. Vágó tehén 1.90 P. Irányzat túllanvho

A bor új ára

A közellátási miniszter a termelői borárak emelkedésére való tekintettel a kereskedői és vendéglátói árak kiszámításánál figyelembe veendő alapárakat új összegétől a mallogand-fokként a következőképpen állapította meg közönséges borok 19.—, móri, egri, badacsonyi, somlyói, balatonfüredi, villányi, tekei szeretfalvai, szászlekencei 23.—, soproni, neszmélyi, mecseki, balatonmelléki, szerednyei, nagyszőlősi, nagymuzsai, szekszárdi, domoszlói, visontai, verpeléti 22.— pengő.

A csemegebor legmagasabb alapárát literenként 5.—, az ürmös legmagasabb alapárát pedig literenként 5,50 pengőben állapította meg a közellátási miniszter.

Élénk forgalom a debreceni élelmiszerpiacon

A debreceni élelmiszerpiacon élénk forgalom volt szerdán délelőtt. Áru is volt bőségesen, bár nem haladta túl a múlt szerdai

felhozatalát. Az árak a következőképpen alakultak: Barack 60—150, alma 50—90, pöszméte 70—90, ribizli 80—110, őszibarack 230—250, málna 140—160, körte 60—70, sárgadinnye 140—150, szilva 70—90. A zöldségpiacon a hagyma 28—32, bab 30—38, tök 12—14, szemes bab 60—80, uborka 12—14, csöves tengeri 12—14, karalábé 20—22, paprika 12—14, burgonya 32—38, káposzta 14—18 fillér.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város törzsméneséből törzskönyvezett kancsók herélt csikók, az Állattenyésztési Alap bikái közül több továbbtenyésztésre is használható koros magyar bika, a városi törzsgulyából tehén és bikaborjú kerülnek árverés útján eladásra a folyó évi augusztus hó 9-én tartandó országos vásáron a Baromvásártéren reggel 9 órakor. Erre a vételi lehetőségre az érdekeltek figyelmét felhívom. Gazdasági tanácsnok.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ

JANOSSY magannyomozó és megfigyel. Virág u. 21., telefon 23-78. 1090 8. 9.

GALOCSY legrégibb magannyomozó megfigyelés, nyomozásai diszkrét, eredményes. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72. 931 9. 1.

HÁZASSÁG

HÁZASSÁG céljából megismerkedne 20—25 év körüli csinos nővel 30 éves fiatalember, akiknek kisebb ingatlana, be rendezett lakása és havi 600 P jövedelme van. Fényképpel ellátott válaszokat „Hozomány nem fontos” jellegre a kiadóba kéri. 31—1007

Alkalmazást nyer férfi vegyes

MINDENES kiszolgáló fiú, jól számoló felvétetik, harmadoszt. res. ti. 2—646

NAPSZAMOSOKAT azonnali belépésre felvesz Városi nyomda Bőszörményi út 6. 2—641

BOLTISZOLGÁT biciklivel felvesz cipőkereskedelmi Részvénytársaság, Ferenc József út 28. sz. 2—630

EGY kenyérkihordó felvétetik, Bethlen u. 76. 2—706

JÓL főző házaspár üzletvezetőnek kifőzébe azonnali felvétetik — Szent Anna 36. 2—698

KOMOLY embert nap-szamos munkára felvesznek, Bálint József, Csapó u. 67. 2—1045

FERFI apólt idegklinikára felveszek. 2—681

FODRÁSZSEGEDÉT magas fizetéssel tanult felveszek, Polgár, Hajnal u. 29. 2—687

IRNI és számolni tudó kocsist felveszek, Apaffi u. 155. 2—1058

GAZDASÁGI ALLAS

GAZDASÁGI cselédet keresek bentkosztra közeli tanya. Jelentkezni lehet MÁV Kolónia 17. 26—795 vv

KERESEK azonnali belépésre fizetett kondást és fiatal kondástfiút Hevesi u. 18. 26—622

KERESKEDELM

SEGEDÉT jó bizonyítvánnyal csemege üzletbe, augusztus 15-ére fix és jutalek ellenében felveszek, u. i. közvetítő ügynököt is. Bádgos u. 1. 48—691

IRODAI

TAGYÚJTÓ munkatársakat és munkatárs-nöket fix és jutalékkal felvesz Magyar Élet- és Járadékbiztosító, Ferenc József út 31. 32—688

IPARI

JÓMUNKÁS fodrász-segedét felveszek, tűzér-laktanya. 33—551

ELSŐ osztályú nagymunkás szabósegéd és nadragyabó felvétetik, Balázs Mihály, Péterfia 46. sz. 33—635

JÓMUNKÁS fodrász-seged állandóra legmagasabb fizetéssel 8-ig beléphet, esetleg teljes ellátással is, Szonyi, Sámsoni út 48. sz. 33—614

KOVÁCSSEGÉD felvétetik, Nagy Gyula Erzsébet u. 17. 33—716

EGY fiatal sütősegéd és egy kifutó felvétetik, — azonnal Körössy, Mes-ter u. 39 sz. 33—1042

FÉRFISZABÓ segédét felveszek, kis- és nagymunkást, teljes ellátással, Pethő Imre férfi-szabó üzeme, Hajdúnánás, Hunyadi u. 10. 33—690

FIATAL borbély-segedét felveszek, augusztus 15-ére, ellátás, 30 P havi. Hölgyfodrászatra megtanítom, Tóth Pál fodrászmester, Hajdúdorog. 33—657

MŰSZERÉSZ segédét azonnali felveszek — Wesselényi u. 1 33—558

TANULÓ FIU

VILLANYSZERELŐ tanuló felvétetik Pé-terfia u. 42. Fazekasnál. 64—704

TANULÓ fizetéssel még felveszek, mézes-kalácsüzem. Széchenyi u. 81. 64—677

KIFUTÓ FIU

KIFUTÓ fiút és újság-kézbesítő asszonyt felveszek, Hirlapiroda, Hunyadi u. 28. 49—718

KIFUTÓ fiút fiatal felvesz Szilágyi fűszeres, Baranyi u. 42. Vámos-pércsi sorompón. 49—658

ALKALMAZAST KERES

URI fodrászsegéd egy-brilliansat nap árban ve-szek, Jelentkezni dél-után a kiadóban. 1—666

Alkalmazást nyer nő

Alkalmazást nyer nő vegyes 4

SZOPTATÓS dadát ke-resek. Jelentkezni dél-után 5—6-ig, dr Szily, Piac u. 41. I. em. 4—694

ZACSKÓ ragasztó lá-nyokat azonnali felvesz Albert, Erzsébet út 48. 4—694

KERESKEDELM

KISZOLGÁLÓ kisasszonyt azonnali felveszek, Sántha cuk-rász. 50—685

IPARI

HÖLGYFODRÁS se-gédlynt és tanult fel-veszek, ifj. Kovács, Ceg-léd u. 11. 35—682

FODRÁSZ üzletbe fel-veszek jobb családból való fiatal leányt bejárni, — vagy kéz alá dolgozni, Rácz, Budai Ezsaiás u. 44. szám. 35—678

KIFUTÓ LEANY

ÜGYES kifutóleányt al-kalmaz Nagy Gyula mű-himző, Püspöki palota. 35—709

KIFUTÓLEANYT fel-vesz a Szonyi fehére-nű varroda. Széchenyi u. 14. sz. 47—713

Háztartási alkalmazott MINDENES

GYERMEKSZERETŐ mindenest, aki főzni is tud keresek azonnali. Pápay József u. 12. sz. Poroszlav út 26 számánál. 30—574 vv.

MINDENEST, bentla-kót, vagy bejárót azon-nalra fogadok Werbőczy u. 2. I. 4. 30—707

40—50 ÉV körüli asz-szonyt házimunkára aki a főzéshez is ért fel-ve-szünk. Jelentkezni lehet Szepességi u. 28. 30—699

FOZONO, mindenest, jó bizonyítványokkal, aug. 15-ére felvétetik, Nagy-várud u. 12. 30—1043

NAPONTA két órai dél-utáni házimunkára be-járót azonnali, eset-leg 15-ére felveszek, — Bethlen u. 6. 30—697

EGY mindenest bejáró-nő azonnali felvétetik, Kigyó u. 38. 30—671

MINDENESNEK való fiút felveszek, Si-monffy u. 4. alatti hal-üzletben. 30—1056

SZOBALANY

SZOBALÉANY azon-nal felvétetik, két sze-mélyhez, szakácsnő van Hunyadi u. 16 60—705

BEJARONO

BEJARONOT fel-ve-szek, Keresztszegi u. 83 8—634

BEJARONÓ délelőttre kis családnál azonnali, vagy 15-ére Vörösmarty u. 10. sz. 8—710

PARKETTHEZ értő be-járónő felvétetik, Hat-van u. 6. III. 10. 8—720

BEJARONÓ és kifutó-leány felvétetik, Degen-feld-tér 3. emeleten. 8—692

BEJARONOT

6—12-ig és 2—6-ig nyultelepen-re koszt nélkül fel-ve-szek. Jelentkezés: Deák Ferenc u. 6. I. emelet, a reggeli órákban. 8—687

ALKALMAZAST KERES

URIHÁZHOZ bejáró-nak azonnali elmegyek, esetleg délután 2 óráig. Szvitlikné, Magoss Gy-tér 26. 3—684

ÜZLETI AJANLAT

HASZNALT orákat ve-szek javítok, eladok — Schnifmann, Vendég u. Kisállomásnál, 1792 1. 3.

SZORME bundákat ja-vítok alakítok, festek. Veszek eladok Kovary szücsmester püspöki pa-lota 1. 31. 593 1. 31

VARRASSON a Tüdy szalonban, nálam vá-lasztott mürostmentes v hozott anyagból, izleses ruhája lesz. Rákóczi u. 11. sz. 67—998 8. 10.

CLANÓZ vizsgai, zsi zskiteleit teletössseg-gei Kiss, Meusz-ter 7 Telefon: 14-30. veres-templomnál 606 11 4

SIRKÖVEK müköből és termésköből, mészsalak gyümölcsösök részére es pirossalak, kerti utakra kaphatók a debreceni mükögyárnál, Fürdő u. 2. sz. 67—279 vv.

CIANOZTASSON Csa-ia cíanozó vállalattal. Lakásvizsgálások fele-lősséggel. Rákóczi u. 9., telefon: 14-27 szám 67—269 10. 13.

EGYENRUHAKAT gyorsan készítek Hozott szövetekhez bélelt adok — Tegdes, püspöki palota. 67—621 8. 5.

ÜZLETI KERESLET

GYÜMÖLCSÖT napi áron vásárol Szap-lonczayné Konzervüzem Acél u. 9. 66—1580 9 13

TOLLAT legmagasabb napiárban vesz Hangya tolglyújtó telep József k herceg u. 71. 66—1013

OKTATAS

Dr Naményiné gyors-íróiskolájában, gépröl-iskolájában, állandó tan folyamkezdés. Bat-thány u. 1. Vidékiek-nek vasútkedvezmény 785 9. 26.

TAKARITÁSER T magános nő lakást kap, azonnali, Dróth ügy-véd, Püspöki palota. 56—1049

DIAK

TELLES ELLATASRA DIÁKOT, keresztényt ellátásra, központban külön szobába, fürdö-használattal elvállalok, „Természetben” jelleg-re a kiadóba. 12—613

TARS

HÁZVÉTELHEZ tár-sat keresek hétézerrel, Azonnali beköltözésre kap szoba, konyhás la-kást, Nyulas, Görgey u. 10. sz. 61—662

ÉKSZER

ARANYAT, ezüstöt és brilliansat napi árban ve-szek, Szécsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 1856 8. 25.

MIELOTT arany, ezüst, brillians ékszerét eladja mutassa meg Szécsé-nyí óra- és ékszerkeres-kezőnek Sas u. 2. 1857 8. 25

AUTÓ, MOTOR,

KERÉKPÁR, CÉP kerékpár, porszívó, var-rógép, gramofon, leme-zek vétele, eladása, vil-lanyszerelés. Soltész, — Kálvin-tér 2. 7—144. 10. 31.

PRIMA állapotban levő ötszázás motorkerék-pár új gumikkal eladó. Eötvös u. 14. 7—714

ELADÓ egy Singer var-rógép, Trzsébet u. 17. 7—715

EGY teljesen új női ke-rékpár eladó, Varga L. férfiszabó, Arany János u. 2. sz. 7—1044

HANGSZER

JÓHANGU rövid zon-gorát keresek megvétel-re. Ajánlatokat „Zon-gora” jellegre a kiadó-ba kérek. 28—394

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő képzet-tséggel vállalok Vargyas 28—624 5. 3.

BÜTOR

NINCSEN fényes kira-ka-tunk, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban. Brilliné. 9—1381 10. 4

HASZNALI bútorokat árodaberendezést, wert heimkasszát, üzletbe-rendezést magas áron veszek. Verő Csapó u. 1C sz. 1971 8. 5

HÁLÓSZOBÁK, írósz-talok, egyéb bútorok, ol-csó áron, Eötvös u. 66. bútorüzletbe. 9—1428 8. 27

ELADÓ egy szobabútor sürgősen, Pacsirta u. 16 9—665

MODERN konyha és hálóberendezések nagy választékban kaphatók Ujfalussy Sándornál — Bethlen u. 56. 9—1008

FIGYELEM! Saját ké-szítményű modern kony ha berendezések és fes-tett hálószobák. Arany János u. 1. sz. Ugyan-ott asztalossegéd felvé-tetik. 9—1003

ÁTADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ.

TIZENKETTŐEZER havi forgalommal jog-folytonos kocsmá, külső ségen átadó., Hüvelyes u. 11. Pesti. 6—1055

KIADÓ ÜZLET, MUHELY, RAKTAR

SZÁRAZ nagyobb rak-tárhelyiséget keresünk esetleg több részletben, 8—10 vagyonosított száraz árú raktározásá-ra Ajánlatokat „Nagy-vállalat” raktár” jelleg-re kérjük a kiadótvalta beleadni, vv 41—679

FŐUTCÁN, lehetőleg központban üres üzlet-helyiséget keresek irodá-ival együtt, telefon 30-04 41—7177

LAKASCERE

KETTŐSZOBAS régi bé-rű minden komforttal (víz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott la-kásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfor-tos lakással. Cím a ki-adóban. 1462 vv.

LAKAST KERES

EGY szoba, konyhás la-kást keresek, albrétbe-15-ére. Cím tüzoltó-laktanya, Kerekes. 52—692

BÜTOROZOTT SZOBA

BÜTOROZOTT szoba, fürdőszobával kiadó. Jó-zsef kir. herceg u. 35. sz II. lépcsőház 10—1052

BÜTOROZOTT utcai lőnbejárátú szobát ke-resek, duplán fizetek. Cím Csap u. 3. fodrászüzlet. 10—1051

DIÁKLÁNYT, tiszt-viselőnőt külön szobába elvállalok, Szappanos u. 25. sz. hűzős csengő. 10—678

MOTORKERÉKPÁR.

kerékpár, porszívó, var-rógép, gramofon, leme-zek vétele, eladása, vil-lanyszerelés. Soltész, — Kálvin-tér 2. 7—144. 10. 31.

KÜLÖNBEJARATU

utcai elegáns bútorozott szoba kiadó azonnali-ra is. Cím a kiadóban. 10—660

KÜLÖNBEJARATU

utcai bútorozott szoba, fürdőszobával, előszobá-val kiadó. Bercsényi u. 29. szám. 10—1059

ELVESZETT

HARMADIKÁN este a villamosban felejtett pénztárcát megtalál-tam. A tulajdonosa át-veheti a helyivasútnál. 13—719

SZERDÁN délelőn el-veszté Nagy Józsefné, Péterfia u. 25. sz. alatt lakó liszt s kenyérjegye. Becsületes megtaláló ju talomban részesül, ha a fenti címre leadja. 13—703

ELVESZETT egy örle-tési lap, aug. 3-án, dél-előtt, valószínűleg a Rák-óczi piacon. Megtaláló-ja sziveskedjen vissza-szolgáltatni Kontsek Ká-rolynak, Meszena u. 4. szám alá. 13—663

VEGYES

PARAFADUGÓK min-den nagyságban kapha-tók Sarkadi Dezső, Szé-chenyi u. 1. 68—701

AZONNALI cséplést vál-lalok, kifogástalan ma-gánjáról gőz garnitúrát-ra. Szolnoky, Károly Fe-renc József út 10. 68—1048

CSINOS villakapu 3x 1.50 méter, rézből és vas-ból P 600, AEG asztali ventilátor P 2.30, 1330 típusú Philips egyen-irányító készüléket ke-resek, Bercsényi u. 109. 68—1046

KUT tisztítást, gyűrűk lesüllyesztését, fáska-mara javítást vállalok. Cím: Varga u. 15. szám, Szabó Lajos. 68—1053

CSEREÜZLET

SZAPPANNAK való szirt szappanra becseré-tek Pál János szappa-nosmester, Kölcsei u. 8. 634. 11. 19

KÁLYHA-TÜZHELY

FOLYTONGÓ kály-hák egyik fafűtéshez, szalanganitúra eladók. Hadik u. 20. hétfőtől dél utánonként. 46—481 vv

GYERMEKKOCSI

SÖTÉTKÉK, mély gyer mekkocsi, prima ’tívtel-ben, jó gumikkal, nikke-lezett fémrészekkel el-adó Péchy u. 7. 27—598

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG

VESEK kétezer darab vályogot vagy téglát és 140x120 iker ablakot — Klapka u. 29. 20—711

ELADÓ 140x150 új iker ablak, 2 üveges ajtó és 1 kis ablak, használt kétezer darab vályogot, vagy téglát veszek, — Klapka u. 29. 20—708

ELADÓ négyezer darab vályog, Méhes u. 6. 20—664

INGÓSÁGVÉTEL

ÖTVEN—HATVAN méter horgany plehből készült ereszcatornát keresek megvételre — Cím a kiadóban. 37-255

PLAFON

VENTILLÁTORT meg-vételre keresek Cím a kiadóban 37—781